

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
2020-YL-008

THYATEIRA HASTANE HÖYÜĞÜ MEZARLARININ
ARKEOLOJİK VE ANTROPOLOJİK İNCELENMESİ

HAZIRLAYAN
Muhsin COŞKUN

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Engin AKDENİZ

AYDIN-2020

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Arkeoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Muhsin COŞKUN tarafından hazırlanan “Thyateira Hastane Höyüğü Mezarlarının Arkeolojik ve Antropolojik İncelenmesi” başlıklı tez, 19/12/2019 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

	Ünvanı, Adı ve Soyadı	Kurumu	İmzası
Başkan	Prof. Dr. Engin AKDENİZ	Dokuz Eylül Üniversitesi	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Aydın ERÖN	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Sedat AKKURNAZ	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans tezi, Enstitü Yönetim Kurulununtarih.....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ahmet Can BAKKALCI

Enstitü Müdür

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, çalışmada bana ait, olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallarının gereği olarak eksiksiz şekilde atıf yaptığımı ve kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

19/12/2019

Muhsin COŞKUN

ÖZET

THYATEIRA HASTANE HÖYÜĞÜ MEZARLARININ ARKEOLOJİK VE ANTROPOLOJİK İNCELENMESİ

Muhsin COŞKUN

Yüksek Lisans Tezi, Arkeoloji Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Engin AKDENİZ

2020, XIV+105 sayfa

Hastane Höyüğü'ün bir dönem Thyateira Antik Kenti'nin Akropol sahası bir dönem tümünün ya da en azından bir bölümünün Nekropol alanı olarak kullanıldığı bilinmektedir. Tez çalışması, Thyateira Hastane Höyüğü'nde 2013-2019 yılları arasında yapılan arkeolojik kazı çalışmaları sırasında ortaya çıkarılmış olan mezarları kapsamaktadır. 3 farklı tipte 67 mezarın kazısı yapılmıştır. Mezarlar konum itibariyle Hastane Höyükte bulunan tapınak kalıntısının kuzey ve güney bölgesinde doğu-batı doğrultusunda konumlandırılmıştır.

Bu çalışma da Hastane Höyüğü'nde yer alan mezarların mimari özellikler bakımından gruplandırılarak mezar tipolojinin oluşturulması, ölü gömme gelenekleri, yaş ve cinsiyet sayıları hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda mezarların tipolojisi hakkında bilgi verilirken ölü gömme gelenekleri ve az da olsa çıkan buluntular hakkında bilgiler vermeye çalışılmıştır.

Mezarlar içerisinde az sayıda buluntuya rastlanılmış olması ve mezarların yapılışında farklı mimari kalıntıların kullanılması, mezarların tarihlendirilmesini zorlaştırmıştır. Az sayıda da olsa yer alan değerli buluntular, bu mezarların bir bölümünün 10-12. yy'ları, İslami ve Haçlı sikkeleri yardımıyla 13-14. yy'ları, Sardeis'te bulunan ziynet eşyalarının benzerliklerinden yola çıkılarak 14-15.yy'ları da kapsayacak şekilde Osmanlı Dönemi'nin ilerleyen safhaları boyunca da devam ettiği anlaşılmaktadır. Ancak son gömü için net tarih vermek mümkün değildir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Thyateira, Hastane Höyük, Hristiyanlık, Ölü Gömme Gelenekleri, Antropoloji,

ABSTRACT

ARCHAEOLOGICAL AND ANTHROPOLOGICAL INVESTIGATION OF THYATEIRA HASTANE HÖYÜK GRAVES

Muhsin COŞKUN

Master Thesis, Department of Archaeology

Thesis Supervisor: Prof. Dr. Engin AKDENİZ

2020, XIV+ 105 pages

It is known that the Acropolis area of the ancient city of Thyateira was used as necropolis area or at least part of it for a period. The thesis covers the graves uncovered during the archaeological excavations carried out between 2013-2019 at Thyateira Hastane Höyük. 67 graves of 3 different types were excavated. The graves were positioned in the east-west direction in the northern and Southern regions of the temple and the architectural structure that was thought to have been used as a chapel.

In this study, it is aimed to give information about Burial typology, Burial customs, age and sex numbers by grouping the graves in Hastane Höyük in terms of architectural features. In this respect, while giving information about the typology of the graves, it was tried to give information about the Burial customs and the findings that were found to be less.

The small number of finds found in the graves and the use of different architectural remains in the construction of the graves made it difficult to date the graves. A small number of valuable finds, some of these tombs 10-12. century, with the help of Islamic and Crusade coins 13-14. century, starting from the similarities of the trappings found in Sardis, it is understood that it continued throughout the later stages of the Ottoman period, including the 14th-15th centuries. However, it is not possible to give a clear date for the last burial.

KEYWORDS: Thyateira, Hastane Höyük, Christianity, Burial Custom, Anthropology

ÖNSÖZ

Ölüm hayatın sona ermesi olduğu gibi, bazı inançlarda ruhun bedenden ayrılıp öteki dünyaya kavuşmasıdır. İnsanlar, doğduğu andan itibaren ölümün geleceği ve ölüm korkusu ile yaşamaktadır. Bu korkunun en büyük temeli sevdiğinden ayrılma, yalnız kalma korkusu yer almaktadır. İnsanlar ait oldukları inançlar doğrultusunda ölüm ve sonrası için çeşitli inanç ve ritüeller oluşturmuşlardır. Lisans Eğitimim de Antropoloji bölümünden mezun olmam ve katıldığım kazı da mezarlar üzerinde çalışma fırsatı bulma imkanım benim ilgimi artıran en önemli etkenler arasında yer almaktadır.

Başta Thyateira kazısı çalışmaları sırasında bana çalışma imkanı veren ve her daim güvencen maddi manevi destek olan ve tez çalışmam da bana öncülük eden ve lisans eğitimim ve yüksek lisans eğitimim sırasında her daim kendisinden yeni bir bilgi öğrendiğim danışmanım Prof. Dr. Engin AKDENİZ hocama teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Mezarları çalışırken bana antropoloji alanında her zaman destek olan kazı çalışmaları sırasında ve sonrasında da desteğini esirgemeyen sayın Prof. Dr. Serpil Eroğlu ÇELEBİ ve tez çalışması sırasında görüşlerini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Aydın ERÖN hocama teşekkürlerimi sunarım.

Kazı çalışması sırasında ve sonrasında tezin hazırlanması sırasında yardımlarını esirgemeyen Arş. Gör. Nihal AKILLI hocama ve kazı ekibin de yer alan arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Son olarak bana her zaman maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Muhsin COŞKUN

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	x
RESİMLER DİZİNİ	xi
GRAFİKLER DİZİNİ	xii
LEVHALAR DİZİNİ	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiv
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM	3
1. THYATEİRA ANTİK KENTİ.....	3
1.1. Thyateira Antik Kenti'nin Tarihçesi.....	3
1.2. Thyateira'da Yapılan Araştırmalar	6
2. BÖLÜM	10
2. THYATEİRA ÇEVRESİNDE TESPİT EDİLEN MEZARLIKLAR	10
2.1. Prehistorik Dönem Mezarlıklar	10
2.1.1. Yortan	10
2.1.2. Ahlatlı Tepecik	11
2.1.3. Eski Balıkhane	12
2.1.4. Dağdeviren Höyüğü.....	13
2.1.5. Akhisar Ticaret Odası Kazısı.....	13
2.2. Geç Antik Dönem Mezarlıklar	14
2.2.1. Tepe Mezarlığı.....	14
2.2.2. Gördük Barajı Kurtarma Kazısı.....	14

2.2.3. Soma-Hatunköy Nekropol Alanı Kurtarma Kazısı.....	15
3. BÖLÜM	16
3. THYATEİRA HASTANE HÖYÜĞÜ MEZAR TİPLERİ	16
3.1. Basit Toprak Mezar	17
3.2. Sanduka Mezar	18
3.3. Çatı Kiremitli Mezarlar.....	19
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	20
5. KAYNAKLAR	25
6. KATALOG	27
7. LEVHALAR	94
ÖZGEÇMİŞ	105

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4.1. Hastane Höyüğü Mezar Tipleri ve İskeletlerin Dağılımı	20
Tablo 4.2. Hastane Höyük İskeletlerinin Dağılım Oranı	23

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1. Thyateira Antik Kenti'nin Konumu	94
Resim 2. Tepe Mezarlığı Hava Fotoğrafi	94
Resim 3. Hastane Höyük Hava Fotoğrafi	95
Resim 4. Hastane Höyük Tapınak Yapısının Güneyinde Yer Alan Mezarların Genel Görünümü	95
Resim 5. Hastane Höyük Tapınak Yapısının Kuzeyinde Yer Alan Mezarların Genel Görünümü	96
Resim 6. Yortan, Taban Tepe ve Değirmen Tepe Planı	96
Resim 7. Yortan Mezarlığı'nda Saptanan Mezarların Konumu	97
Resim 8. Eski Balıkhane, Ahlatlı Tepecik Konumu.....	97
Resim 9. Eski Balıkhane'de Saptanan Pithos Mezar.....	98
Resim 10. Eski Balıkhane Pithos Mezardan Çıkarılan Mezar Hediyeleri.....	98
Resim 11. Dağdeviren Höyüğü Genel Görünümü.....	99
Resim 12. Dağdeviren Höyüğü Kazısı Alanı	99
Resim 13. Akhisar Ticaret Odası Kazısı Alanı.....	100
Resim 14. Akhisar Tepe Mezarlığı'nda Tespit Edilen Mezarların Genel Görünümü.....	100
Resim 15. Musaca Mahallesi Gördük Barajı Sahasında Gerçekleştirilen Kurtarma Kazısı Alanı	101
Resim 16. Musaca Mahallesi Gördük Barajı Yapımı Sırasında Açığa Çıkarılan Sanduka ve Pithos Mezar Örnekleri	101
Resim 17. Sardeis EA Kilisesi Çevresi Mezarlarının Planı.....	102
Resim 18. Sardeis Ea Klisesi Çevresinde Yer Alan Gr 73.18 ve Gr73.34 Numaralı Mezar	102
Resim 19. Sardeis'te Mezarda Yer Alan Tunç Boncuk Örnekleri	103
Resim 20. Hastane Höyüğü'nde Yer Alan Mezarların Bulunduğu Seviyelerden Açığa Çıkarılan Osmanlı-Bizans Seramik Örnekleri	103
Resim 21. Hastane Höyüğü'nde Yer Alan Mezarların Bulunduğu Seviyelerden Açığa Çıkarılan Roma Dönemi Seramik Örnekleri	104

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 4.1. Hastane Höyüğü Mezar Tipleri Dağılım Grafiği 20

Grafik 4.2. Hastane Höyük İskeletlerinin Dağılım Grafiği 22

LEVHALAR DİZİNİ

Levha I.....	94
Levha II.....	95
Levha III.....	96
Levha IV.....	97
Levha V.....	98
Levha VI.....	99
Levha VII.....	100
Levha VIII.....	101
Levha IX.....	102
Levha X.....	103
Levha XI.....	104

KISALTMALAR DİZİNİ

Cm. : Santimetre

Fig. : Figure (Çizim)

Km. : Kilometre

M. : Metre

MÖ : Milattan Önce

MS : Milattan Sonra

yy. : Yüzyıl

GİRİŞ

Konu, Amaç, Kapsam

Akhisar ve çevresi Prehistorik ve Antik dönem yerleşim için önemli bir yere sahiptir. Thyateira Antik Kenti'nde yapılan çalışmalar bu dönemlere ışık tutabilmesi için önem arz etmektedir. Thyateira Antik Kenti'nde ilk çalışmalar 1962 yılında Prof. Dr. Yusuf Boysal'ın kazı başkanlığında yapılmıştır. 1968-1971 yılları arasında, Rüstem Duyuran tarafından Tepe Mezarlığı alanında kazı çalışmaları sürdürülmüştür. Thyateira Antik Kenti'nde ilk kapsamlı Arkeolojik çalışmalar, 2011 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Prof. Dr. Engin Akdeniz'in kazı başkanlığında başlamış olup, günümüzde halen devam etmektedir. Tepe Mezarlığı ve Hastane Höyüğü'nde yapılan çalışmalarda önemli veriler elde edilmiştir. Son yıllarda Tepe Mezarlığında Sütunlu Cadde'de restorasyon çalışmaları, Hastane Höyüğü'nde kazı çalışmalarına devam edilmektedir.

Ölüm, insanlar için hayatın sona ermesi olduğu gibi, kimi inançlarda ruhun sonsuzluğa kavuşması öteki dünyaya geçmesidir. İnsanoğlunun hayatının ölüm ile sonlanacağını bilmesi ve sevdiklerinden uzaklaşma, yalnız kalma korkusu çeşitli ölü kültürlerini doğurmuştur. Mezarlarda bu ölü kültürünün birer göstergesi olarak kabul edilmektedir. Mezarlar Ölen kişiyi öteki dünyaya hazırlayan bir aracı ve ardında kalan insanlar içinde son görevlerini yaptıkları birer araç olarak nitelendirilebilir.

Tez, çalışmamızın konusu, 2013-2019 yılları arasında Hastane Höyüğü'nde kazılarda açığa çıkarılan mezarlardan oluşmaktadır. Buna karşın, 2012 yılında höyüğün güneybatısındaki L28 plankaresinde hastanenin istinat duvarı altında yarım şekilde bulunan kadın mezarı ile 1990'lı yılların başında Manisa Müzesi elemanları tarafından hastanenin güney-güneybatı kısmında bulunan ve bir gladyatöre ait olduğu, zengin buluntular içerdiği söylenen mezar yayınlanmadığı için teze dahil edilmemiştir. Diğer 67 ve 69 definde, kazı çalışması boyunca gerekli belgelendirmeler yapılmıştır. Kazı çalışması sırasında kazı üyesi olan Prof. Dr. Serpil Eroğlu Çelebi'den yardım alınarak iskeletlerin cinsiyetleri ve yaşlarının analizi yapılarak bu kentte yaşayan insanlar hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Thyateira Hastane Höyüğü'nde 2013-2019 yılları arasında bulunan 67 mezarın bu tez kapsamında incelemesi yapılmıştır. Mezarlar dikkatli bir şekilde kazı çalışmaları

yapılmış olup, ilk olarak belgelendirilmiştir. Mezarların içinde bulunan ölü hediyealarının fotoğraf çekimi yapılmıştır. Kazı süresi boyunca mezarların açığa çıkarılması sırasında ve sonrasında Hacettepe Üniversitesi Antropoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Serpil Eroğlu Çelebi'nin yardımları doğrultusunda mezarların ön raporu oluşturulmuştur. Daha sonra kazı çalışmaları süresi boyunca iskeletlerin yaş cinsiyet tayinleri yapıp demografik analizi oluşturulmuştur. Bu verilen hepsi File Maker adlı programda toplanmıştır ve tezin katalog kısmı tamamlanmıştır. Tez, tartışma ve sonuç kısmında grafikler ve tablolar ile desteklenerek değerlendirilmesi yapılmıştır.

1. BÖLÜM

1. THYATEİRA ANTİK KENTİ

1.1. Thyateira Antik Kenti'nin Tarihçesi

Thyateira Antik Kenti Manisa ili, Akhisar ilçe merkezindedir. Pek çok antik yazar kentten bir Lydia kenti olduğunu bahsetmektedir¹. Ancak Strabon, Thyateira Antik Kenti'nden "Mysia bölgesinin en uzak kenti" şeklinde ifade etmektedir².

Lydia Bölgesi, iki büyük nehir olan Hermos (Gediz) ve Kaistros (Küçük Menderes) üzerinde yer almaktadır. Bu bölgenin bereketli bir ova olması, Batı Anadolu'nun gelişmesi açısından katkı sağlamıştır. Hermos Nehri, Tmolos Dağları'nın (Bozdağlar) doğusundan, Kaistros Nehri ise Tmolos ve Mesogis Dağları'nın (Aydın Dağları) arasında kalmaktadır. Homeros, İlyada adlı destanında Lydia Bölgesinin erken dönemdeki ismi hakkında bilgi vermektedir³.

Thyateira Antik Kenti Lydia Bölgesinde, Gördük Çayının yer aldığı ova üzerinde kurulmuştur. Kentin adının tam olarak nereden geldiği ile ilgili çeşitli varsayımlar yer almaktadır. Thyateira ismindeki "teira" kelimesi Lydia dilinde "kale ya da "kasaba" anlamına geldiğini savunan bilim insanları, kentin Lydia Dönemi'nden itibaren bir iskan olduğunu göstermektedir⁴.

Kentin farklı dönemlerde farklı adlarda anıldığı da bilinmektedir. Thyateira antik kenti farklı metinler içerisinde Pelopia, Semiramis ve Euhippa adlarıyla anılmıştır. Akhisar yakınlarında bulunan bir yazıtta, Pelopia ve Semiramis isimleri geçmektedir⁵.

Thyateira hakkında bilgi sahibi olduğumuz Stephanos Byzantios ise, Bir Lydia şehri olan Thyateira'nın önceleri Pelopia ve Semiramis adlarıyla anıldığını, Thygater kelimesinin

¹ Sevin 2007, 175-177.

² Strabon XIII, IV, 4. "*Kaikos ovasından doğuya doğru giderken yüksekçe bir yerde kurulmuş olan Apollonia'ya ve güneye doğru bir dağ silsilesi geçtikten sonra Sardeis yolu üzerinde sol tarafımda bazılarımca Mysia'lıların en uzak kenti olarak bilinen Thyateira'ya geliriz.*"

³ Homeros II, 864-866. "*Mesthles'le Antiphos'tur Maionialıların önderi, Gygaie Gölü tanrıçasıyla Talaimenes'in oğullarıdır ikisi de. Buyururlar Tmolos eteğinde büyümüş Maionialılara.*"

⁴ <http://thyateirakazisi.com/thyateira-hakkında-tarihsel-bilgiler/>

⁵ <http://thyateirakazisi.com/thyateira-hakkında-tarihsel-bilgiler/>

kız evlat anlamına geldiğini, Suriye Kralı III. Seleukos 'un bir savaş sırasında kızını olduğunu duyması üzerine bu ismi verdiğini" belirtmektedir⁶.

Antik kaynaklar Thyateira hakkında bize önemli bilgiler vermektedir. Plinius'ta kentten bahsedilirken, "Thyatira"⁷ ve "Thyatireni"⁸ "şeklinde geçmektedir isimleri. Polybius, Pihilippos'un Anadolu seferi ve II. Makedonia Savaşından bahsederken Thyateira kentinden söz etmektedir⁹. Strabon ise kentin konumu ile bilgiler dışında Aristonikos Ayaklanması ile ilgili bilgi verirken kentten söz etmektedir¹⁰.

Thyateira Anadolu'da Makedon kralları tarafından askerler için kurulan koloni kentlerinin en erken örneği olması açısından önemlidir. Kent Seleukos Kralı, I. Seleukos Nikator tarafından kurulmuştur. Daha sonra Galatların Anadolu'ya göç etmesi ve kentler üzerinde yağmalama faaliyetleri Thyateira kentini de etkilemiştir. Pergamon Kralı I Attalos'un Galatları Ağır bir yenilgiye uğratması sonucunda bölge de Seleukoslar ile arasında çekişmelere neden olmuştur. MÖ 190 yılından sonra kent Pergamon Krallığı'nın hakimiyeti altına girmiştir¹¹.

Pergamon Kralı III. Attalos'un (Philometer) MÖ 133'de ölümü ardından Anadolu'da büyük bir bölümünde görüldüğü gibi ölümü ardından krallığı, vasiyeti dahilinde Roma İmparatorluğu'na bırakmıştır. Roma İmparatorluğu Anadolu'da hakimiyetini çok fazla gösterememesi sonucunda isyanlar meydana gelmiştir. MÖ 132 yılında gerçekleşen

⁶ <http://thyateirakazisi.com/thyateira-hakkında-tarihsel-bilgiler/>

⁷ Plinius V.XXXI.1. Plinius: "Derasidae olarak bilinen adalardan denizden çekildi ve anakaraya katıldı. İç kısımda ayrıca Lykos tarafından yıkanmış Thyatira; bir süre için Pelopia ve Euhippia olarak da adlandırıldı."

⁸ Plinius V.XXXIII.1. Plinius: "...bölge Pergamon yargısı altındaydı; bu etki altında olan başlıca önemli kentler Thyatireni, Mosyni, Mygdones, Beregmenii Hierocometae, Perperini, Tiareni, Hirolophienses, Hermocapeliteae, Attalenses, Pantanses, Apollonidenses ve şöhreti bilinmeyen diğer kentler."

⁹ Polybius XIV, 1. Polybius: "Roma ve Aitolia Birliği ile barış sağlayan Makedonya Kralı Philip V. gözlerini Ege kıyılarına ve adalara çevirdi. Adalar üzerinde harekete geçmesinin ardından Philip V.'in bundan sonraki hedefinin Pergamon olacağını anlayan Attalos I. başkenti olası bir savaşa hazırladı. Philip V. ve orduları Pergamon topraklarına girmekte gecikmedi. Ama şehri almanın mümkün olmadığını anlayınca, civardaki tüm korumasız yerleşimlere ve tapınaklara saldırdılar. Bu saldırılar sırasında kent suru dışındaki Nikephorion (Athena Altarı) ile Aphrodision (Aphrodite Altarı) yerle bir edilmiş ve bu topraklara ait olan bazı kutsal ormanlar yakılmıştı. Kuşatmanın uzaması üzerinde Makedonia ordusu yiyecek sıkıntısı çekmeye başladı. Çünkü Pergamonlular Khios Deniz Savaşı'ndan hemen sonra civardaki tarımsal ürünleri toplayıp kentte yeni yaptıkları depolara yığmışlardı. Bu nedenle Philip V. Pergamon'dan ayrılarak Thyateira'nın da bulunduğu zengin bölgeye yöneldi. İlk saldırısını Thyateira'ya gerçekleştirdi. Ancak burada da istediğini bulamayıp Lydia Bölgesi'ni tümüyle terk ederek güneye doğru hareket etti."

¹⁰ Strabon XII, III, 38. Strabon: "Attalos Philometor'un ölümünden sonra, kral ailesinden olduğu için saygı duyulan ve krallığı ele geçirmeyi düşünen Aristonikos Leukia'da ayaklanmıştı. Kymelilerin toprakları civarındaki bir deniz savaşında Ephesoslular tarafından yenilir yenilmez hemen Smyrna'ya sürgün edildi. Fakat o içerlere doğru gitti ve kısa zamanda çaresiz, desteksiz kalmış olan halktan çok sayıda insan ve hatta bağımsızlık vaadiyle helipolitai adını verdiği tutsakları dahi topladı. Önce beklenmedik bir anda Thyateira'ya saldırdı, sonra Apollonis'i ele geçirdi ve sonra da kuvvetlerini diğer kalelere karşı yöneltti"

¹¹ Sevin 2007, 183.

Aristonikos Ayaklanması sonucunda, Anadolu'da özellikle kuzey kesimlerinde ve daha çok kuzey Lydia ve güney Mysia olan ayaklanmalardan Thyateira etkilenmiştir. Bunun sonucunda kent bir süreliğine ele geçirilmiştir¹².

Pontus kralı Mithridates'in MÖ 39 yılında Asia eyaletini ele geçirmesi üzerine Manisa ve çevresinde bulunan kentler hakimiyeti altına girmiştir. Bunun sonucunda Thyateira ve çevresindeki kentlerin de etkilendiği düşünülmektedir¹³. Thyateira kentinde Roma Dönemi'nde MÖ 25-24, MS 17 ve MS 178-179 yıllarında şiddetli depremler meydana gelmiştir. Bu depremler sonucunda zarara uğrayan kenti, İmparator Tiberius (MS 14-37), Hadrianus (MS 117-138) ve Caracalla (MS 211-217) yardımları dahilinde yeniden inşa edilmiştir. MS 214'de Caracalla döneminde, şehir kuzey Lydia kasabalarının dahil olduğu bir coventus (yargı bölgesi) merkezi haline gelmiştir. Bu dönemde Thyateira kenti önemli bir sanayi kenti olmuştur¹⁴.

Bizans Dönemi'nde kent en erken tarihli yedi kiliseden birinin burada bulunması ve bu dönemde Sardeis Metropolitiğine bağlı bir piskoposluk merkezi olması açısından önemlidir¹⁵. Thyateira antik kentini diğer altı yerleşimden (Ephesos, Smyrna, Pergamon, Sardeis, Philadelphia, Laodikeia) birlikte ayıran en önemli husus, bu kentin İncil'de bahsedilen ilk 7 kiliseden birinin burada olmasıdır¹⁶. Thyateira'nın Hristiyanlığı kabul eden yedi topluluktan biri olması ve kentte erken dönemlerde (MS I.-II yy.) bir kilise yapısının varlığı üzerine yorumlar yapmıştır. Ancak İncil'de bahsedilen 7 kilisenin birer kilise yapısı-binası olarak düşünülmeden ziyade aslında anlatılmak istenen burada Hristiyanlığı kabul eden ilk 7 cemaatin bulunduğu, dönemin güçlü ekonomisine sahip ve yol güzergahlarında yer alan, kalabalık nüfusa sahip yerleşimlerdir¹⁷.

Orta Bizans Dönemi'nde Thyateira kazısının ilk yıllarında bu dönemi tarihleyecek buluntuya rastlanılmamıştır. Daha sonraki yıllarda bu sorunlara çözüm bulacak derece Hastane Höyüğü'nde mimari plastik, küçük buluntuların ortaya çıkması burada bir iskanın olduğunun göstergesidir. Kent daha sonra ilk olarak MS 12. yy'da kısa süreli olsa Türklerin

¹² Malay 1987, 39.

¹³ Satış 1994, 102.

¹⁴ Doyduk 2006, 23.

¹⁵ Sevin 2007, 183.

¹⁶ İncil'de Thyateira'dan iki bölümde bahsedilmiştir. Elçilerin işleri 16/11-15'de Aziz Paulus'un Makedonya'daki Filipi kentine varması ve burada Thyateiralı, mor kumaş ticaretiyle uğraşan Lidya adında bir kadından bahsedilmiştir. Vahiy 2/18-29'da Thyateira'da yaşayan Jezebel adındaki bir kadından söz edilmektedir.

¹⁷ <http://thyateirakazisi.com/thyateira-hakkinda-tarihsel-bilgiler/>

eline geçmiştir. Kalıcı hakimiyet ise MS 14. yy'da olduğu söylenebilir. Kent günümüzde modern yerleşimin altında kalmıştır. Bu kente ait arkeolojik çalışmalar Hastane Höyüğü ve Tepe Mezarlığı'nda yoğunlaşmaktadır¹⁸.

1.2. Thyateira'da Yapılan Araştırmalar

Thyateira'da yapılan ilk çalışmaların yapılmasında seyyahların yaptığı gözlemler önemli katkılar sağlamaktadır. Hristiyanlık tarihini saptamak amacıyla Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde yapılan gözlemler, arkeolojik çalışmalar konusunda önemli katkılar sağlamıştır. Bundan dolayı 18. yy'dan itibaren Akhisar'da özellikle Hristiyanlık tarihi ve az da olsa epigrafik araştırmalar kapsamında seyyahların ziyaret ettiği yerleşim yeri olmuştur.

İlk incelemeleri yapanlar arasında P. Rycault, T. Smith, Pickard, Salter, Wheeler, Chiscull, Tournefort, Eneman, P. Lucas, R. Chandler ve Richeter kenti ziyaret eden seyyahlar arasında yer almaktadır¹⁹. Bunlardan yanı sıra Thomas Allom'un gravürleri bazı kuşkların olmasıyla birlikte görsellik açısından önem arz etmektedir. Allom diğer merkezlerin ve Thyateira hakkında yaptıklarını Robert Walsh'ın iki ciltlik eserinde yayınlamıştır²⁰.

Avrupalı seyyahlar dışında, Türk gezgin olan Evliya Çelebi'de Akhisar'a gelmiş olup, şehrin insanların geçim kaynağı, yaşamı hakkında bize bilgiler vermiştir²¹. Kiepert 1890 tarihli haritasının VIII. paftasında Thyateira ve çevresini göstermektedir²².

Thyateira Antik Kentinde yapılan epigrafik çalışmalardan sonra ilk arkeolojik çalışmaları 20. yy'dan itibaren görmeye başlamaktayız. Yapılan çalışmalar sonucunda kente ait mimari kalıntıların büyük bir kısmı modern yerleşimin altında kaldığı görülmektedir. Bu doğrultuda çalışmalar Tepe Mezarlığı ve Hastane Höyük olmak üzere iki alanda gerçekleşmiştir.

Thyateira'da ilk arkeolojik çalışmalar Tepe Mezarlığı bölgesinde yapılmaktadır. Çalışmalar, 1962 yılında Prof. Dr. Yusuf Boysal kazı başkanlığında başlamıştır. Daha sonra 1968-1971 yılları arasında Arkeolog Rüstem Duyuran Tepe Mezarlığı'nda Arkeolojik çalışmalara devam etmiştir. Rüstem Duyuran yaptığı arkeolojik çalışmalar neticesinde

¹⁸ <http://thyateirakazisi.com/thyateira-hakkında-tarihsel-bilgiler/>

¹⁹ <http://thyateirakazisi.com/thyateira-hakkında-tarihsel-bilgiler/>

²⁰ Allom 1838, 41.

²¹ <http://thyateirakazisi.com/seyyahların-gezginler-gözlemleriyle-akhisar-thyateira/>

²² Kiepert, 1890.

kuzey-güney doğrultulu yapı tespit etmiştir. “Bazilika” olarak adlandırılan bu yapı, dikdörtgen planlı ve yapının kuzey kesiminin iç kısmı apsis şeklindedir. MS 2-6. yy’lar arasına tarihlendirilen bu yapının duvarları 4-5 m yüksekliğinde ve dikdörtgen planlıdır. Yapının bir kısmının modern yapının altında kaldığı bilinmektedir²³.

Rüstem Duyuran zamanında yapılan çalışmalarda MS 2-4. yy’lar arasında tarihlendirilen kuzey-güney doğrultulu sütunlu Roma Caddesi açığa çıkarılmıştır. Çağdaşlarına bakıldığında tahmini olarak 10 m uzunluğunda olduğu düşünülen caddenin bir kısmı modern yapı altında kaldığı için gerçek genişliğini saptamak mümkün değildir. Ancak bu alanda günümüzde Prof. Dr. Engin Akdeniz ve mimar Kiyas Tökmeci başkanlığında Sütunlu Cadde restorasyon çalışmaları başlanmıştır.

Tepe mezarlığında yapılan çalışmalarda özellikle yeni kültür tabakalarını tespit etmek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Bu doğrultuda ŞŞ-8 adlı plankarede çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu plankarede yapılan çalışmalar sonucunda dört evreden oluşan bir Roma yapısı tespit edilmiş ve tümlenebilir seramik parçaları bulunmuştur. Bu buluntular dışında hayvan kemiklerinden yapılan aletler ele geçmiştir. Yapılan çalışmalar sırasında 13 adet basit toprak mezar tespit edilmiştir. Yapılan ilk incelemeler sonucunda 13 mezar da toplam 16 bireyin olduğu tespit edilmiştir²⁴. Tepe Mezarlığının ören yeri olması burada daha çok çevre düzenlemesi ve restorasyon gibi çalışmalar yapılması konusunda ağırlık verilmiştir.

Thyateira Antik Kenti’nde yapılan çalışmalarda Hastane Höyüğü’nün büyük bir öneme sahiptir. Burada yapılan kazı çalışmalarında amaç prehistorik ve antik kalıntıların açığa çıkarılması oluşturmaktadır. Özellikle Akhisar çevresinde yani iç-kuzey Ege’de ilk defa bilimsel yöntemlerle höyük kazısı yapılmaya başlanmıştır²⁵.

Höyüğün gerçek boyutlarının anlaşılması topografya ve haritalandırma çalışmaları ile tamamlanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda höyüğün sadece hastane sınırları doğrultusunda SİT alanı olarak belirlendiği anlaşılmıştır. Bu doğrultuda höyüğün kuzeydoğu-güneybatı yönünde 335m., doğu-batı yönünde ise 360 m boyutlarında ve

²³ Akdeniz 2013, 432.

²⁴ Akdeniz 2014, 124-125.

²⁵ Akdeniz 2013, 434.

günümüz ova seviyesinden 10 m yüksektir²⁶. Höyüğün bir dönem akropol sahası en azından bir kısmının ise nekropol sahası olarak kullanıldığı öne sürülmektedir²⁷.

Hastane Höyüğü'nde L-28 ve M-28 plankareleri erken dönemlere ait kalıntılar vermesi açısından önemlidir. Bu plankarelerde yapılan çalışmalar doğrultusunda da tabaka buluntusuna rastlanılmıştır. Ele geçen seramik buluntular arasında en erken örnekler Son Kalkolitik Dönem'e tarihlendirilmiştir.²⁸

İ-36/d plankaresinde yapılan çalışmalar sonucunda kentin Demir Çağı'na tarihlendirilebilecek buluntulara rastlanılmıştır. Burada yapılan çalışmalar doğrultusunda, dairesel formlu dıştan kille sıvalı bir yapı ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca bu alan içerisinde MÖ 8-6. yy'lara tarihlendirilen Lydia Dönemine ait seramik parçaları ele geçmiştir. Kap formları olarak, tabak ve kaselerin yanı sıra dinos ve krater parçaları yer almaktadır²⁹.

Hastane Höyüğü'nün antik dönem içerisinde bir dönem nekropol alanı olarak kullanıldığı düşüncesi yapılan çalışmalar sırasında bulunan mezarlar kanıtlayıcı nitelikte olmuştur. F-33, F-32, F-31, E-33, D-33 ve Ç-33 plankarelerinde basit toprak mezar, sandık mezar ve çatı kiremitli mezarlara rastlanılmıştır. Bu mezarlara tapınak yapısının kuzey ve güneyinde yer almaktadır. Sanduka mezarların üst evrelerde üzerinin çatı kiremit ile alt evrelerde ise üzerinin dazit, şişt gibi bloklar ile kapatılmıştır. Mezarların etrafı harç kullanılmadan mimari yapıya ait düzgün blokların yardımıyla veya moloz taşlar ile çevrelenmiştir³⁰.

Hastane Höyüğü'nde yapılan jeofizik araştırmaları akropol tepesindeki yapılaşma hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. F-33, F-32 ve E-32 plankarelerinde yapılan çalışmalar sonucunda doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen formlu tapınak yapısı açığa çıkarılmıştır. Bu plankarelerde bu yapıya ait olabilecek mimari parçalara rastlanılmıştır. Plankarelerde dağınık şekilde sima, ion başlığı, ion sütun tamburu, ion sütun kaidesi ve kırık şekilde bulunmuş bezemeli mimari parçaların olasılıkla Geç Antik Çağ içerisinde tahrip edildiğini göstermektedir³¹.

²⁶ Akdeniz 2013, 434-435.

²⁷ Duyuran 1974, 20; Satış 1994, 151.

²⁸ Akdeniz 2015, 124.

²⁹ Akdeniz 2015, 127.

³⁰ Akdeniz 2015, 128.

³¹ Akdeniz 2017, 404-405.

Thyateira Antik Kenti'nde yapılan arkeolojik çalışmaları özellikle kentin Prehistorik dönem ve Antik Dönemi hakkında önemli veriler sunmaktadır. Yapılan çalışmalar doğrultusunda bulunan buluntular burada Geç Neolitik Çağ, Geç Kalkolitik Çağ, İlk Tunç Çağı, Orta Tunç Çağı, Son Tunç Çağı, Erken Demir Çağı Orta Demir Çağı, Helenistik, Roma, Geç Antik ve Osmanlı Dönemlerinde bir yerleşimin olduğunu göstermektedir.

2. BÖLÜM

2. THYATEİRA ÇEVRESİNDE TESPİT EDİLEN MEZARLIKLAR

2.1. Prehistorik Dönem Mezarlıklar

2.1.1. Yortan

Yortan Manisa ili Kırkağaç ilçesine bağlı Gelenbe Beldesi'nin Bostancı Köyü yakınlarında yer almaktadır. Balıkesir il merkezinin 55 km. güneyinde Kırkağaç'ın 16 km. kuzeydoğundadır³².

1900 yılında Paul Gaudin tarafından başlatılan kazılar, 1901 yılında V. Chaport'ın katılımıyla ile devam etmiştir. Çıkan buluntular Turan Kamil tarafından yayınlanmıştır. Daha sonra 2008 yılında Prof. Dr. Engin Akdeniz ve ekibi yortan mezarlığı ve olası yerleşim yerinin saptanması amacıyla çalışmalarda bulunmuştur. Bu çalışmalar doğrultusunda Yortan mezarlığının tam yeri saptanmıştır ve mezarlığa ait olabilecek bir höyük yerleşimi bulunamamıştır³³.

107 mezarın kazısının yapıldığı Yortan İlk Tunç Çağı'na ait mezarlık alanıdır. Mezarlık içerisinde tabakalanma bilgisi sınırlı olmakla birlikte daha sonra daha sonra Turan Kamil mezarlarından çıkan armağanları daha sonra Batı Anadolu'da bulunan diğer örneklerle kıyaslayarak kronolojik ayrımını yapmıştır. Genelde pişmiş toprak ve küp mezarların olduğu Yortan mezarlığında 1 adet sanduka mezar. Mezarlar 1-1,5 m. derinlikte ele geçmiş olup, ağızları büyük taşlar ile kapatılmıştır. Pithos mezarlarda genelde iki gömüler görülmektedir. Pithosların ağızları mevsimsel saptamalara göre doğuya baktığı ve iskeletlerin kafatası kısmı ise pithosun ağız kısmına gelecek şekilde yönlendirilmiştir. Mezarlar içerisinde ölü hediyeleri ise iskeletin yanında veya pithosun dışında yer alabilmektedir³⁴. Tek örnek olması ile dikkat çeken taş sandık mezarın çevresi yassı taşlar ile çevrelenmiş dikdörtgen formdadır. Mezarı diğer mezarlardan ayıran en önemli özelliği içerisinde pithosun yer almasıdır. Pithosun taşlar ile çevrelediği görülmektedir. İskeletin kafatası pithosun dibinde yer almaktadır. Mezar içerisinde armağan olarak üç adet gaga ağızlı testi, 1 kase ve 1 tane ağırşak bulunmaktadır.

³² Kamil 1982, 1.

³³ Akdeniz 2009, 49-64.

³⁴ Kamil 1982, 1-10.

Yortan mezarlığında mal gruplarına baktığımızda Turan Kamil A, B ve C olmak üzere 3 ana çanak çömlek grubu tanımlamıştır. A grubu mallar el yapımı mallardır. Kırılgan bir yüzeye sahip siyah ve gri en fazla görülen renk gruplarıdır. Boyunlu çömlekler, uzun boyunlu, düz dipli, ilmik kulplu çömlekler, kısa boyunlu, geniş ağızlı çömlek, testicik, gaga ağızlı testiler görülen seramik formlarıdır. Turan Kamil A grubu malları İlk Tunç Çağı I ve II dönemlerine tarihlenmiştir. B grubu mallar A grubuna göre daha iyi fırınlanmıştır. Gri, açık kırmızı ve kahverengi renk gruplarından oluşmaktadır. Açıklı bezen ince astarlı olan b grubu malların formları daha iyidir. Derin oluk bezemeler görülmektedir. C grubu mallar çark yapımı olup, koyu renk gruplar görülmemektedir. Uzun boyunlu gaga ağızlı çömlek formları yağın olarak görülmekle birlikte çift kulplu tankard formları ortaya çıkmıştır. C grubu mallar İlk Tunç Çağı III dönemine tarihlendirilmiştir³⁵.

Ayrıca idoller, metal objeler, ağırşaklar diğer buluntular arasındadır. Beyaz mermerden yapılmış olan bu idoller, Beycesultan tipi keman biçimli, Troya tipi yassı-oval formu ve Kilia tipi penguen formu olmak üzere 3 gruptan oluşmaktadır³⁶.

Mezarlığın iskanını aramak için Çavdarstepe'de çalışmalar yapılmıştır. Burada Yortan mezarlığının iskanına ait delil saptanamamıştır³⁷. Babaköy³⁸ ve Ovabayındır³⁹'da yapılan kazı çalışmalarında aynı tarz mezarlık ve buluntuların yer alması burada ayrı bir kültürün varlığını gösterir niteliktedir.

2.1.2. Ahlatlı Tepecik

Manisa ilinin 25 km. güneyinde Tekeli Köyünün kıyısında Marmara gölü yakınlarında yer almaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda İlk Tunç Çağı'ndan Roma Dönemi'ne kadar yerleşimin olduğu saptanmıştır⁴⁰.

İlk Tunç Çağı'na ait yerleşim tepenin güney kesiminde yer almaktadır. İlk Tunç Çağı'na ait mezarlık alanı da yerleşimin güneyinde ortaya çıkarılmıştır. İki sezon süren kazı çalışmaları sonucunda pithos mezar, çömlek mezar ve taş sanduka mezar tespit edilmiştir⁴¹.

³⁵ Kamil 1982, 41-91

³⁶ Kamil 1982, 34-36.

³⁷ Akdeniz 2009, 53.

³⁸ Bittel-Stewart-Angel 1939, 1-31.

³⁹ Akurgal 1958, 156-164.

⁴⁰ Mitten-Yügrüm 1969, 125

⁴¹ Mitten-Yügrüm 1969, 125.

Mezarlar Ekstramural gömü şeklindedir. Mezarlar da yer alan iskeletler hocker pozisyonunda ve inhumasyon gömü tarzındadır⁴².

Ahlatlı Tepecik'te İlk Tunç Çağı'na ait mezarlar pithos ve çömlek mezarlardan oluşmaktadır. Pithos mezarların ağızları doğuya bakmaktadır. Küçük çömleklere konulan bebek mezarlarında ise yön birliğine rastlanılmamıştır⁴³. Büyük pithosların çevresinde dört adet dikey şekilde kulp yer almaktadır. Bazı pithos mezarların ağız kısmında boynuz şeklinde tutmaklar bulunmaktadır. Pithosların içerisinde yer alan iskeletlerin başları doğuya yönlendirilmiş olup yüzü kuzeye bakar şekilde konumlandırılmış ve hocker pozisyonunda gömülmüşlerdir⁴⁴. 1967 yılında yapılan çalışmalarda tespit edilen AT 67.10 numaralı pithos mezar en önemli olanıdır. Pithosun ağız kısmının altında dört adet dikey kulp ve ağız kısmında dört adet boynuz biçiminde tutmağa sahiptir. Pithos mezarda tekli gömü olduğu tespit edilmiştir. Pithos mezarın içinde ölü hediyesi olarak iki tane kırmızı renkli, küresel biçimli çömlek, bakır hançer ve silindirik bir kolye ucu ele geçmiştir⁴⁵.

İlk Tunç Çağı dönemine ait sandık mezarlar, şiş plakalar ile çevrelenmiş olup basit yapıdadırlar. Sandık mezarlar içerisinde yer alan buluntular pithos mezarlarda yer alan buluntular ile aynı özellikleri gösterir niteliktedir. 1967 yılında tespit edilen 3 sandık mezardan ikisinde çocuk bireylerin olduğu tespit edilmiştir. 1968 yılında bulunan iki mezar da ise erişkin kadın bireyler yer almaktadır. Mezarların birinde iskeletin kafatasının olduğu yerde kahverengi tek kulplu bir çömlek ele geçmiştir⁴⁶.

2.1.3. Eski Balikhane

Manisa ili Salihli ilçesine bağlı Tekeli Köyü yakınlarında Ahlatlı Tepecik'in 2 km kadar doğusunda Marmara Gölü'nün güney kıyısında yer almaktadır⁴⁷. 1969 yılında yapılan kazı çalışmaları sırasında 5 adet pithos mezar açığa çıkarılmıştır.

Pithos mezarların ağız kısmı doğuya bakacak şekilde konumlandırılmıştır. Pithos mezarların ikisinde tek kulplu testicik yer almaktadır. Ancak EB 69.3 nolu pithos mezar içerisinde üç adet pişmiş toprak kap haricinde iskeletin femur kemiği boyunca uzanan bronz

⁴² Mitten-Yügrüm 1974, 26

⁴³ Mitten-Yügrüm 1974, 36.

⁴⁴ Mitten-Yügrüm 1974, 26-27.

⁴⁵ Detweiler-Hanfmann-Mitten 1968, 77.

⁴⁶ Detweiler-Hanfmann-Mitten 1968, 77.

⁴⁷ Mitten-Yügrüm 1971, 191

bir kama, omuzla çene kısmında koç başlı pandantif ve kulak kısımları çapraz bezemeli altın kulak tıkaçlarının bulunması kendisini diğer mezarlardan ayırmaktadır⁴⁸.

2.1.4. Dağdeviren Höyüğü

Manisa İli Akhisar İlçesi'nde merkezden 4 km. güneybatısında, İzmir-Balıkesir karayolu ve ona paralel doğrultuda yer alan demir yolunun 400m. batısında yer almaktadır⁴⁹. D. French tarafından tespit edilen höyük daha sonra Akdeniz ve ekibi tarafından 2007 yılından itibaren incelenmiş ve SİT alanı ilan edilmesi sağlanmıştır⁵⁰. French ilk tespit ettiği zaman höyüğü "Akırbey Çiftliği" olarak adlandırmıştır. Akdeniz ve ekibi yaptıkları çalışmalar sırasında yöre halkı ile yaptıkları konuşmalar doğrultusunda Höyüğün bulunduğu arazinin "Dağdeviren Çiftliği" adıyla anıldığını ortaya koymuşlardır. Höyük günümüzde 12x60m. boyutlarında ve 9m yüksekliğindedir⁵¹.

Günümüzde İstanbul-İzmir çevre yolu için yapılan çalışmalar doğrultusunda Manisa Müzesi Müdürlüğü tarafından 2017 yılında müze kazısı yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda İlk Tunç Çağı'na tarihlenen taş sandık mezar, pithos mezar ve çömlek mezar olmak üzere 3 tip mezar tespit edilmiştir. Mezarlarda baktığımızda yetişkinlerin pithos bebeklerin çömlek içine gömüldükleri anlaşılmıştır. 1 adet taş sanduka mezar tek örnek oluşturmaktadır. Mezarlarda baktığımızda yetişkinlerin pithos bebeklerin çömlek içine gömüldükleri anlaşılmıştır. 1 adet taş sanduka mezar tek örnek oluşturmaktadır. Testicik, gaga ağızlı testi, bir adet örneği bulunan dilgi alet İlk Tunç Çağı dönemine ait önemli buluntular arasında yer almaktadır⁵². Höyük üzerinde ve çevresinde tarımsal faaliyetlerin devam etmektedir. Höyük üzerinde İlk Tunç Çağı, Orta Tunç Çağı ve Son Tunç Çağı buluntuları haricinde Hellenistik, Roma ve Bizans dönemleri ait kalıntıların yer alması Thyateira ile bağlantılı bir iskanın olduğunu göstermektedir⁵³.

2.1.5. Akhisar Ticaret Odası Kazısı

Manisa İli Akhisar ilçesi Paşa mahallesinde yer alan Ticaret Odası binasının inşaat sahasında Arkeolojik yapı kalıntıları tespit edilmiştir. Manisa Müzesi Müdürlüğü ve Ticaret

⁴⁸ Mitten-Yügrüm 1971, 191-195.

⁴⁹ Akdeniz 2011, 17.

⁵⁰ Akdeniz 2009, 256.

⁵¹ Akdeniz 2011, 17.

⁵² Dağdeviren Höyüğü'nde yapılan Müze kapsamında bulunan buluntular Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Arş. Gör. Nihal Akıllı tarafından doktora tez kapsamında incelenmektedir. Bu bilgiler kendisinden alınmıştır.

⁵³ Akdeniz 2011, 17.

Odası Başkanlığı denetiminde başlatılan kurtarma kazısı çalışmaları sırasında, İlk Tunç Çağı'na ait kalıntılara ulaşılmıştır. İlk tespit edilen buluntular arasında 2 pithos ve 2 çömlek mezar yer almaktadır. Yetişkinler Pithos mezar içerisine bebeklerin çömlek mezara gömüldüğü anlaşılmıştır. 1 adet idol, depas ve rhyton önemli buluntular arasında yer almaktadır⁵⁴.

2.2. Geç Antik Dönem Mezarlıklar

2.2.1. Tepe Mezarlığı

Tepe Mezarlığının bir dönem Nekropol alanı olarak kullanıldığı bilinmektedir. Buranın 1931 yılında adının Tepecik Mezarlığı olarak geçtiği ve o dönem içinde Akhisar Belediye Başkanı olan İsmail Bahri Bey'in döneminde 1930-1934 yılları arasında 263 nolu alınan karar ile çamlık ve koruluk haline getirilmiştir.⁵⁵.

2012 yılında Prof. Dr. Engin Akdeniz Başkanlığında sürdürülen kazı çalışmalarında, Tepe Mezarlığı'nın doğu ve güney kesitlerinde çevre duvarların önünde duran yığma toprakları kaldırılması sırasında basit toprak gömüler açığa çıkarılmıştır⁵⁶.

Açığa çıkarılan iskeletlerin İslami kurallara göre gömüldüğü ve ölen bireyler doğu-batı doğrultusunda ve baş kısmı batıda olacak şekilde omuzdan hafif dönük ve baş kısmı güneye bakacak şekilde konumlandırılmıştır. Bireylerin ellerinin konumu gövdeye paralel olacak şekilde uzatılmıştır⁵⁷.

Thyateira Kazısı ekip üyesi olan Prof. Dr. Serpil Eroğlu iskeletler üzerinde yaptığı antropolojik çalışmalar sonucunda 14 mezar da 29 bireyin tanımlamasını yapmıştır. Tepe mezarlığında iskeletlerin dağılımına bakıldığında 3 bebek, 9 çocuk, 9 kadın, 7 erkek şeklinde tespit edilmiştir⁵⁸.

2.2.2. Gördük Barajı Kurtarma Kazısı

Manisa İli Akhisar ilçesi, Musaca Mahallesi 103 ada, 1 parsel üzerinde, Manisa Müzesi tarafından Gördük Barajı yapımı için arkeolojik kurtarma kazısı çalışmaları

⁵⁴ Ticaret odasında yer alan kurtarma kazısı çalışmaları hakkında bilgiler Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Arş. Gör. Nihal Akıllı'dan alınmıştır.

⁵⁵ Çoban 2016, 92-93

⁵⁶ Akdeniz 2014, 125-126

⁵⁷ Akdeniz 2014, 125-126.; Eroğlu 2019

⁵⁸ Eroğlu, 2019

gerçekleştirilmiştir. Kazı çalışmaları sırasında Pithos ve Sanduka mezarlara rastlanılmıştır. Mezarlar kuzey-güney doğrultulu olup, iskeletin kafatası doğuya gelecek şekilde düz olarak yatırılmıştır. Mezarda yer alan iskeletlerin elleri düz şekilde karın üzerine bırakılmıştır. Sanduka Mezar içinde alabastron ve düğme dipli amphora mezar hediyesi olarak bırakıldığı görülmektedir⁵⁹.

2.2.3. Soma-Hatunköy Nekropol Alanı Kurtarma Kazısı

Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyol Projesi sırasında Soma-Hatunköy mahallesinde tespit edilen Nekropol'ün ortaya çıkarılması amacıyla Manisa Müzesi tarafından 04.08.2016-26.09.2016 tarihleri arasında Manisa Müzesi tarafından Kurtarma Kazısı gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalarda Arkeolog Mustafa Köse'nin verdiği bilgiler doğrultusunda nekropol de A, B, Y ve K isimleri verilen toplam dört alanda kazı çalışmaları yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda tarihlendirilmesi yapılan mezarların Roma Dönemi'ne ait olduğu (MS 75-255) bilinmektedir⁶⁰.

⁵⁹ Musaca Mahallesi'nde Gördük Barajı yapımı için gerçekleştirilen kazı çalışmaları hakkında bilgiler Manisa Müzesi tarafından alınmıştır.

⁶⁰ Soma-Hatunköy Mahallesi Nekropol Alanı kurtarma kazısı çalışmaları hakkında bilgiler Arkeolog Mustafa Köse tarafından alınmıştır. Kendisine teşekkür ederim.

3. BÖLÜM

3. THYATEİRA HASTANE HÖYÜĞÜ MEZAR TIPLERİ

Thyateira Hastane Höyüğü Kazısı'nda 2013-2019 yılları arasında yapılan kazı çalışmalarında 67 mezarın kazı çalışması yapılmıştır. Hastane Höyüğü'nde yer alan mezarlar Tapınak olduğu düşünülen mimari yapının kuzey (F-32/d, F-32/c, F-31/a plankarelerinde) ve güneyinde (D-33/a-c, Ç-33/b plankarelerinde) yer almaktadır. Alanın kuzey bölgesinde 65 mezar güney bölgesinde 3 mezar tespit edilmiştir. Kuzey bölgesinin daha yoğun kullanım görüldüğü mezarlık alanında devşirme taşlar ile yapılmış mekansal bir sınırlama yapıldığı görülmektedir. Farklı mezar tiplerinin görüldüğü Hastane Höyüğü'nde 3 ana mezar tipinin varlığı saptanmıştır. Bunlar; Sanduka mezar, basit toprak mezar ve çatı kiremitli mezarlar olarak 3 grupta incelenmiştir.

İnhumasyon gömü tipinde mezarlar yer almaktadır. Kremasyon gömüye rastlanılmamıştır. Mezarlar yön olarak doğu-batı uzantılıdır. İskeletler duruş pozisyonu olarak kafatası kısmı batıya gelecek şekilde sırt üstü yatırılmış ayaklar düz şekilde konumlandırılmıştır. Ellerin konumu iki şekilde görülmektedir. İlki eller dirsekten kıvrılarak karın hizasına bırakılmıştır. İkinci olarak eller dirseklerden kıvrılarak göğüs hizasında konumlandırıldığı görülmektedir. İskeletlerin yatılış pozisyonları doğrultusunda Hristiyan gömü geleneklerinin kullanıldığı görülmektedir. Mezar buluntusu olarak çok nadir olmakla birlikte tunç kolye, bileklik boncukları, tunç yüzük ve çakmaktaşı parçaları yer almaktadır. Sadece bir mezar içerisinde (THYMZR26) altın yüzük ve küpenin ziynet eşyası olarak bırakıldığı görülmektedir. Bu mezar da yer alan altın küpelerin benzerleri Sardeis'te bir çocuk mezarında bulunmuştur⁶¹.

Mezarların en yakın örnekleri Sardeis kentinde EA ve E kiliselerinin çevresinde ele geçmiştir. Burada yapılan kazı çalışmalarında 100'ün üzerinde mezarın tespiti yapılmıştır. Mezarların çoğunu basit toprak mezar oluşturmakla birlikte taş sanduka mezar da yer almaktadır. Mezarlar da yer iskeletlerin baş kısmı batıda düz şekilde yatırılmış elleri karın veya göğüs hizasında konumlandırılmıştır. Buluntular arasında tunç yüzük, küpe, boncuklar yer almaktadır⁶². Hanfmann Erken Hristiyanlık Dönemi'nden Laskarisler Dönemine kadar uzanan kilise yapısının kullanıldığını ve burada yer alan mezarların ilk kilisenin inşaatında

⁶¹ Waldbaum 1983, 125.; Buchwald 2015 154.

⁶² Buchwald 2015, 153-165.

yer alan şehit mezarları olabileceği ve daha sonra kümelenme biçiminin ölen kişinin dini ve sosyal avantaja göre olduğu şeklinde yorumlamaktadır⁶³.

Sandık mezarların yapılması sırasında antik ve geç antik dönemlere ait mimari ve mimari plastik parçaların kullanılmış olduğu görülmektedir. THYMZR36'da geç antik dönem sütun kaidesinin kullanılmış olması, yazıt parçasının kırılıp mezar yapımında kullanılması, sanduka mezar da devşirme taş olarak kullanılan nehir tanrısı olduğu düşünülmektedir. Kabartmalı mimari bloğun ilk incelemeler doğrultusunda MS. 1. yy'a tarihlendirilmiştir.⁶⁴ Mimari plastik unsurların kullanılmış olması bu mezarların uzun bir süre kullanıldığını göstermektedir. Bu süre ele geçen az sayıda nitelikli buluntular dahilinde MS. 10-12 yy.'lar arasında kullanılmış olabileceği ve Sardeis'te yer mezarlarda bulunan ziynet eşyalarından yola çıkılarak MS. 13-14. yy'lar arasında da kullanılmış olabileceği görülmektedir. Bu tarihten ne kadar erkene ya da geriye kadar uzandığı kesin olarak bilinmemektedir.

3.1. Basit Toprak Mezar

Toprağa herhangi bir müdahale yapılmadan yani çevresine herhangi bir taş vb. bir madde ile çevirmeden cesede uygun büyüklükte kazılmış dikdörtgen şeklinde olan mezar tipini basit toprak mezar olarak tanımlayabiliriz⁶⁵. Hastane Höyüğü'nde 2013-2019 yıllarında yapılan çalışmalarda toplam 23 (THYMZR1-23) basit toprak mezar tespit edilmiştir. Mezarlar yön olarak doğu batı uzantılı olup iskeletlerin kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Bazı mezarlarda yer alan iskeletlerin ise zamanla tahribat sonucunda İn-situ pozisyonunu kaybettiği anlaşılmıştır. Basit toprak mezarlarda iki mezar hariç (THYMZR14-22) hepsinde bebek ve çocuk iskeletlerine rastlanılmıştır.

Basit Toprak mezarlarda dikkat edilmesi gereken husus organik maddelerin zamanla yok olmasıdır. Organik malzemeler örneğin ahşap vb. maddeler artık günümüzde çeşitli Arkeometrik analizler sonucunda bulunabilmektedir. Bunun dışında mezar içinde yer alan buluntu örneğin metal çivilerin bulunması bize bu mezarların tabut içerisinde gömülmüş olabileceğinin bir göstergesi olabilir. Örneğin Hastane Höyüğü'nde açığa çıkarılan basit toprak gömüde (THYMZR8) bebeğe ait iskeletin kafatası kısmında iki adet çivinin bulunması bu mezarın tabut içerisinde gömüldüğünü gösterebilir. Bir başka örnekte

⁶³ Buchwald 2015, 154.

⁶⁴ Akdeniz-Erön-Kaya 2018, 6.

⁶⁵ Özgüç 1948, 3-4

THYMZR14 de karşımıza çıkmaktadır. Mezarın çevresinde metal çivinin bulunmasına karşın ahşap parçalarına rastlanmaması, cesedin tabut ile gömünün yapılip sonradan ahşabın yok olduğu şeklinde açıklanabilir.

3.2. Sanduka Mezar

Sanduka tipi mezarlar toprağa açılan çukurun çevresinin taşlar ile örülmesi ve üstünün levha benzeri taşlar ile kapatılması sonucu oluşan mezarlardır⁶⁶. Hastane Höyüğü'nde 2013-2019 yıllarında 39 (THYMZR24-62) adet sanduka mezarın kazısı yapılmıştır.

Mezarlar mimari yapı bakımından dikdörtgen formlu çevresi devşirme taşlar ve blok taşlar ile çevrelenmiş ve üzeri dikdörtgen levha şeklinde dazit ve şişt taşı ile kapılmıştır. Üst evrelerde alan sanduka mezarların üzerlerinin çatı kiremiti ile kapatılmıştır. Mezarların taşları devşirme taşlardan yapıldığı gibi bazı mezarlarda tapınağa ait olduğu düşünülen mimari parçaların da kullanıldığı görülmektedir. Hastane Höyüğü'nde sanduka mezarlar belli bir düzende görülmektedir. Mezarlardan birinin kapak taşı diğer mezarın zeminini oluşturacak şekilde yapılmıştır. Dikdörtgen formda olan mezarların uzunlukları farklılık göstermekle birlikte, 1,20m.-1,80m., derinliği ise 80cm.-50cm. arasında değişmektedir. Mezarların ortalama genişliği 40-70 cm. arasındadır. Mezarın genişliği iskeletin ayak kısmı ve kafatası kısmında daralmakta olup gövde kısmında genişlediği görülmektedir. Mezarların üst kapak taşları mezarların uzunluğuna göre değişmektedir. Mezarlara baktığımızda 2-4 adet dazit, şişt blokların kullanıldığı görülmektedir. Mezar da kullanılan taşların genelde tapınağa ait olduğu düşünülen mimari parçaların kullanıldığı görülmektedir. Sanduka mezarlarda iskeletin kafatasını düz şekilde sabit tutmak amacıyla, iki adet tuğla veya kafatasını çevreleyen taşların mezarın içine doğru girintili şekilde kafatasını desteklediği görülmektedir. Sanduka mezarlarda bebek, çocuk ve erişkin bireyler tespit edilmiştir. Mezarlar doğu-batı uzantılıdır. İskeletlerin kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Mezarlar da genelde tekli gömüler görülmekle birlikte iki mezar da ikincil gömü⁶⁷ bir mezarda ise ikili⁶⁸ gömü tespit edilmiştir. Sanduka mezarlarda

⁶⁶ Özgüç 1948, 31

⁶⁷ 2017 yılında yapılan kazı çalışmalarında F-32/d plankaresinde bulunan THYMZR47'de yer alan iskeletler mezarın doğu kısmında toplanarak etrafı taşlar ile çevrilerek ikincil bir gömü yapıldığı anlaşılmıştır. THYMZR51a-b sanduka mezarda yer alan erişkin erkeğe ait bireyin ayak ucu kısmına bebek iskeletleri konulmuş ve küçük taşlar ile çevrilerek ikincil bir gömü yapılmıştır.

İnhumasyon gömü tipi görülmektedir. Ancak THYMZR51’de yer alan erkek iskeletin göğüs kemiği (Sternum) ve el tarak kemiği üzerinde yanık izi tespit edilmiştir. THYMZR62’nin kuzey kesiminde yer alan toprakta yanık izine rastlanılmıştır fakat iskelet üzerinde herhangi bir yanık izi tespit edilmemiştir.

Sanduka mezarlar içerisinde yer alan buluntulara baktığımızda basit toprak mezar içerisinde görüldüğü gibi tunç kolye veya bilekliğe ait olabilecek boncuk parçaları, tunç yüzükler yer almaktadır. Bu örneklerin benzerlerine Sardeis⁶⁹ Kenti’nde rastlanılmıştır. Tek örneğini gördüğümüz THYMZR26 da 2 adet Altın küpe (?) ziyet eşyası olarak bulunmuştur. THYMZR48’de 47 adet çakmaktaşı parçası bulunmuştur. Çakmaktaşı parçalarının iskeletin kafatası ve çevresinden çıkması kolye (?) şeklinde kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir.

3.3. Çatı Kiremitli Mezarlar

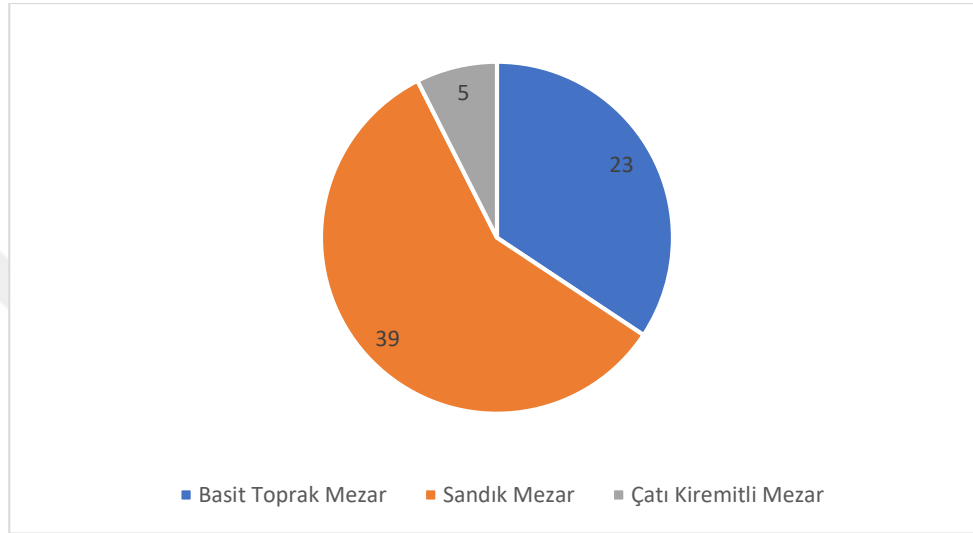
Hastane Höyüğü’nde yapılan kazı çalışmalarında en az sayıdaki mezar örneğini oluşturan grup çatı kiremitli mezarlardır. 2013-2019 yılları arasında toplam 5 adet (THYMZR63-67) bu tip mezara rastlanılmıştır. Çevresinin ve üzerinin çatı kiremitleri ile kapatılarak yapılan örnekleri olduğu gibi ince levhaların birleştirilerek çatı görünümü verilerek oluşturulan örnekleri de mevcuttur. Levhaların sayıları ve boyutları mezarlarda farklılık göstermektedir. Bu mezarlarda sadece bebeklerin gömüldüğü görülmektedir. Mezarlar doğu-batı uzantılıdır. Bulunan 4 mezarda iskeletlerin dağınık olduğu bunun için iskeletlerin konumu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. THYMZR64 de yer alan iskeletin baş kısmının batıya gelecek şekilde yatırıldığı anlaşılmıştır. Özellikle yeni doğan bebeklerin kemik sayısının fazla olması ve küçük yapıda olması korunmasını zorlaştırmaktadır. Bu mezarlar içerisinde herhangi bir mezar buluntusuna rastlanılmamıştır.

⁶⁸ 2013 yılında yapılan kazı çalışmalarında F-33/a plankaresinde bulunan THYMZR25’de yer alan mezarda üst üste iki bebeğin gömüldüğü anlaşılmıştır. Kazı çalışması sırasında yapılan ilk tespitler doğrusunda uzun kemik uzunluklarına bakılan iskeletlerin ikiz olabileceği anlaşılmıştır.

⁶⁹ Waldbaum 1983, 126.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

“Thyateira Hastane Höyüğü Mezarları” adlı tez çalışmasında 2013-2012 yılları arasında Hastane Höyüğü’nde sürdürülen kazı çalışmalarında yer alan 67 mezarın değerlendirilmesi yapılmıştır.

Grafik 4.1. Hastane Höyüğü Mezar Tipleri Dağılım Grafiği

Tablo 4.1. Hastane Höyüğü Mezar Tipleri ve İskeletlerin Dağılımı

Mezar Tipleri	Mezarların Sayısı	İskeletlerin Dağılımı			
		Bebek/Çocuk	Erişkin	Bilinmeyen	
Basit Toprak Mezar	23	9	8	4	3
Sanduka Mezar	39	5	6	22	7
Çatı Kiremitli Mezar	5	4			1

Hastane Höyüğü’nde 3 farklı mezar tipi tespit edilmiştir. En sık rastlanan mezar tipini sandık mezarlar oluşturmaktadır. Bu mezarlar toprağa açılan çukurun çevresinin taşlar ile örülmesi ve üzerinin yine levha benzeri bloklar ile kapatılması sonucu oluşan mezarlardır. Hastane Höyüğü’nde 39 adet sandık mezar tespit edilmiştir. Bu mezarların genel mimarisine baktığımızda çevresinin basit taşlar, mimari bloklar ve bezemeli mimari parçalar ile yapıldığı görülmektedir. Mezarların üzeri ise dasit, şişt mimari bloklar ve çatı kiremiti ile kapatılmıştır. Diğer mezar tipi olarak basit toprak mezarlar yer almaktadır. Bu mezarlar toprağa müdahale edilmeden gömülecek cesedin boyutunda açılan dikdörtgen çukurlar şeklinde açılan mezarlardır. Hastane Höyüğü’nde 23 adet basit toprak mezar tespit edilmiştir. Bu mezarlarda iki mezar hariç 21 tanesi bebek ve çocuk iskeletleri bulunması açısından önemlidir. Çoğunlukla bebek iskeletlerinin basit gömü şeklinde yapılması bebek

gömülerine özellikle de yeni doğan bireylerin gömülerinin fazla özen gösterilmediği şeklinde açıklanabilir. Sonuncu gruba dahil, az rastlanan mezar tipini ise çatı kiremitli mezarlar oluşturmaktadır. Açılan mezarın çevresinin veya üzerinin çatı kiremitleri ile yapılması sonucu oluşturulan mezarlar olarak tanımlanabilir. 5 adet çatı kiremitli mezar tespit edilmiştir. Bu mezarlar da levha şeklinde çatı kiremitleri kullanıldığı görülmektedir. Bulunan bu 5 mezar içerisinde bebek iskeletleri yer almaktadır.

Hastane Höyüğü'nde açığa çıkarılan mezarlarda inhumasyon gömü tipine rastlanılmıştır. İnhumasyon gömü iskelete herhangi bir müdahale edilmeden mezara konularak yapılan gömü işlemi olarak tanımlanabilir. Hastane Höyük'te kazısı yapılan mezarlarda yer alan iskeletlerin mezar içerisinde doğu-batı uzantılı sırt üstü yatırılmıştır. Kafatası ise batı yönünde düz duracak şekilde konumlandırılmıştır. Ancak iskeletlerin zaman içerisinde kötü korunması sonucunda bazı mezarlarda iskeletlerin kafataslarının çürüdüğü ya da yana doğru düştüğü görülmektedir. Kolların yerleştirilmesinde ise iki farklı uygulamanın yapıldığı görülmektedir. Bunlarda ilki kolların dirseklerden kıvrılarak karın hizasına bırakılmasıdır. İkincisi ise kolların dirseklerden kıvrılarak göğüs hizasında birleştirilmesidir. İnhumasyon gömü tipi görülen mezarlar içerisinde iki tane sandık mezarı diğerlerinden ayrın özellik vardır. Bu mezarlardan ilki, THYMZR51'dir. Sanduka mezar içerisinde yer alan erkeğe ait iskeletin özellikle göğüs kemiği (Sternum), kaburga kemiğinin (coxa) uç kısımlarında ve el tarak kemiklerinde yakmaya bağlı siyahlıklar tespit edilmiştir. Bir diğer sanduka mezar da (THYMZR62) ise iskeletin ayak kısmını çevreleyen taşların önünde yakma işlemine bağlı siyahlık tespit edilmiştir. Bu yakma işleminin iskelet üzerine yansıyan bir etkisine rastlanılmamıştır.

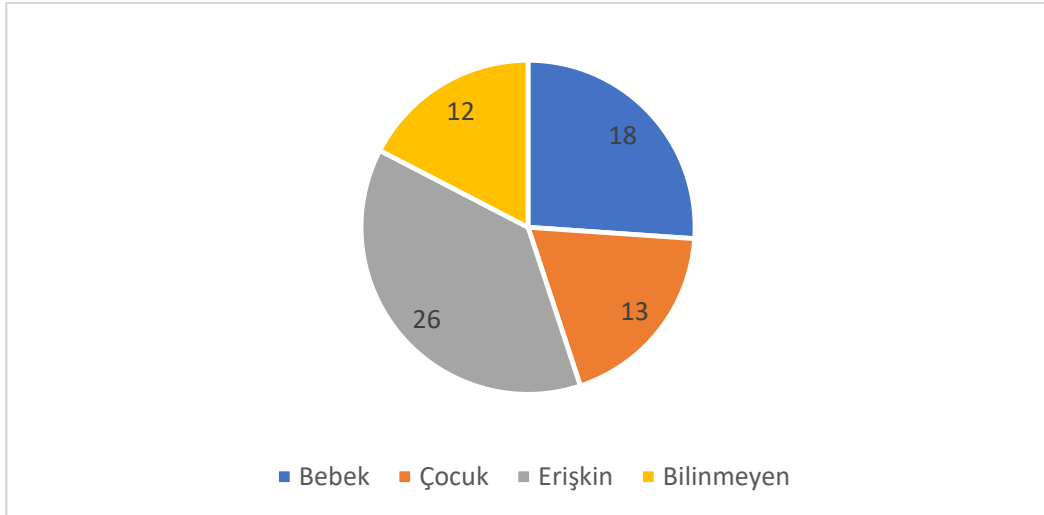
Hastane Höyüğü'nde yer alan mezarlarda birincil gömüler ağırlıkta görülmektedir. 3 sanduka mezar da (THYMZR37-THYMZR47) ikincil gömü tespit edilmiştir. Bu mezarlarda yer alan iskeletler daha sonra yığın haline getirilerek ikincil gömü oluşturulacak şekilde kullanılmıştır. THYMZR51'de erkeğe ait iskeletin ayak kemiklerinin üstünü küçük taşlar ile kare formunda çevreleyerek bebeğe ait ikincil bir gömü şeklinde kullanılmıştır. Bir mezar da (THYMZR25) iki bireyin aynı anda gömülmüş olması ise tek örneğini oluşturmaktadır.

Hastane Höyüğü'nde yer alan mezarlarda mezar buluntusuna az rastlanılmaktadır. Bu buluntulara baktığımızda genelde günlük hayatta iken kullandıkları malzemelerden oluşmuştur. Bunlar tunçtan yapılmış kolye veya bilekliğe ait olabilecek boncuk parçaları ve yüzükler örnekler arasında gösterilebilir. Mezar içerisinde ölü hediyesinin az olması burada

gömülü bireylerin sosyo-kültürel düzeyleri hakkında bize bilgi vermektedir. Ancak bir mezar içerisinde altın yüzük ve küpelerin bulunmuş olması tek örnek olması açısından önemlidir. Ayrıca bir mezar içinde iskeletin kafatası ve çevresinde yoğun miktarda çakmaktaşı parçası tespit edilmiştir.

Geçmiş dönemlere ait iskelet kalıntılarının demografik yapılarını ortaya koymak antropoloji ciddi öneme sahiptir. Anadolu'da özellikle Neolitik Dönem'den itibaren çeşitli toplumların yaşamış olması bunun doğrultusunda iskeletler üzerine yapılan çalışmalar bizlere Anadolu'da yaşamış insanların demografik durumları, sağlık durumları hakkında bilgiler vermektedir.

Hastane Höyüğü'nde 2013-2019 yılları arasında yapılan kazı çalışmaları sırasında 67 mezarda ilk incelemeler doğrultusunda 69 birey tanımlanmıştır. Bu mezarlar içerisinde THYMZR52'de erkeğin ayak kemiklerinin olduğu yerde yeni doğmuş bebeğe rastlanılmıştır. THYMZR25'de ise iki bebek aynı anda gömülmüştür. Hastane Höyüğü'nde yer alan iskeletlerin dağılımına baktığımızda 18 adet bebek, 13 adet çocuk, 26 adet erişkin birey karşımıza çıkmaktadır. 12 adet iskeletin ise mezar içersin de kötü korunduğu için bilgi sahibi olunamamıştır. Erişkin bireyler arasında ise 4'ü erkek 2'sinin kadın olduğu anlaşılmıştır.

Grafik 4.2. Hastane Höyük İskeletlerinin Dağılım Grafiği

Yapılan demografik analizler sonucunda 69 bireyin %26,00'ı bebek, %18,72'si çocuk %38,00'ünün erişkin olduğu belirlenmiştir. Bu oranlar içerisinde bebek ve çocuk ölümlerinin fazla olduğu görülmektedir. Özellikle yapılan çalışmalar sırasında yeni doğmuş olan bebekleri fazla olması doğum sonrası çocukların süttten kesilmiş olabileceğini akla

getirmektedir. 2013 yılı kazı çalışmasında bulunan iskeletlerin incelemesini yapan Prof. Dr. Serpil Eroğlu bu iskeletlerin kemikleri üzerinde çeşitli varyasyonların oluşuğunu tespit etmiştir. THYMZR33 ait erişkin erkek bireyin kafatası iç bölgesinde ve pelvisin (kalça kemiği) iç kısmında osteoporoz (kemik erimesi) görülmektedir. Erkek bireyde tespit edilmesi önem oluşturmaktadır. Bu bilgiler daha sonraki yıllarda yapılacak olan çalışmalar doğrultusunda daha fazla bilgi sahibi olunabilecektir.

Tablo 4.2. Hastane Höyük İskeletlerinin Dağılım Oranı

İskeletlerin Dağılımı	N	%
Bebek	18	26,00
Çocuk	13	18,72
Erişkin	26	38,00
Belli Olmayan	12	17,28
Toplam	69	100

Mezarlara ait en yakın örneklerini Sardeis'te görmekteyiz. Sardeis'te E ve EA kilisesi çevresinde basit toprak ve sandık mezarların tespiti yapılmıştır. Bu mezarlara baktığımızda Hastane Höyüğü'nde olduğu gibi baş kısmı batıya gelecek şekilde elleri karın veya göğüs hizasında konumlandırılmıştır. Sanduka mezarların çevresinin mimari bloklar ile yapıldığı üzerinin çatı kiremit veya şışt levha ile kapatıldığı görülmektedir. Mezar buluntuları olarak tunç boncuk, yüzük ve küpeler yer almaktadır. Bu buluntular MS. 14-15. yy'lar arasına tarihlendirildiği görülmektedir⁷⁰. Hastane Höyüğü'nde tek örneği olduğu gibi Sardeis'te bulunan ve bir çocuğa ait olan mezarda altın küpe ele geçmiştir.⁷¹. Hanfmann bu mezarlık alanın geniş bir dönem içerisinde kullanıldığını kilise yapımı sırasında dini ve sosyal yapıya göre mezarların yapılmış olabileceği konusunda çıkarımda bulunmuştur⁷².

Hastane Höyüğü'nde yer alan mezarların Tapınağın kuzey ve güneyine konumlandırılması ve bir dönem kilise olarak kullanıldığı düşünölmektedir. Mezar da yer iskeletlerin baş kısmının batıya doğru konumlandırılmış olması ellerinin karın ve göğüs hizasında yer alması Hristiyanlık dönemine ait gömü geleneğinin göstergesidir. Tek tanrılı dinin gelmesi ile tapınağın tahrip edildiği ve mezarların taşlarında kullanıldığı görülmektedir. Bu unsurlar düşünöldüğünde mezarların bu dönemde Hristiyanlık dini inancı olan insanlara ait olabileceğini göstermektedir.

⁷⁰ Waldbaum, 1983 126.

⁷¹ Buchwald, 2015 163.

⁷² Buchwald, 2015 154.

F-33/a, F-32/d, F-31/d ve F-31/c plankarelerinde çıkarılan seramik buluntularını incelediğimizde 110,189m.-109,189m. seviyelerinde bulunan mezarlarda (THYMZR1-8, THYMZR11-42, THYMZR60-67), genellikle Osmanlı-Bizans Dönemi'ne ait seramik buluntularına rastlanmaktadır. Daha sonra 109,149m.-108,929m. seviyelerinden itibaren (THYMZR 9-10, THYMZR43-59) Roma Dönemi seramik buluntuları görülmektedir. Mezarların olduğu tüm seviyeler içerisinde yer alan seramik buluntularından yola çıkılarak bu mezarlık alanının en az üç dönem içerisinde kullanılmış olabileceği de düşünülmektedir.

Mezarların da yer aldığı F-33/a, F-32/c plankarelerinde 111,109m. seviyesinde İslami ve Hristiyanlık dönemlerine tarihlenen sikkelerin bulunması mezarların hangi dönemler de kullanılmış olabileceğini gösterir niteliktedir. Bulunan sikkeler, 13.yy'ın son çeyreği ve 14.yy'ın ilk dönemlerine tarihlenmektedir⁷³. Böylece, oldukça erken bir tarihte başlayan gömülerin en azından kesin olarak 13.14. yy.'larda da sürdüğü anlaşılmaktadır.

Hastane Höyüğü'nde 2013 başlayan kazılar genel olarak değerlendirildiğinde, bu alanın bir dönem Thyateira Antik Kenti'nin Akropol sahası, bir dönem ise tümünün ya da bir bölümünün Nekropol alanı olarak kullanıldığı görülmektedir⁷⁴. Bulunan 67 mezarın ve bu mezarlarda açığa çıkarılan 69 defnin kısmen farklı özellikler göstermesi bununla birlikte dönemsel saptama yapma konusunda yeterli özellikler sergilememesi, mezarlar içerisinde fazla armağan bırakılmaması ve bırakılanların değerlendirme yapmak için yetersiz olması mezarların tarihlendirilmesini güçlendirmektedir⁷⁵. Oldukça erken bir tarihte başlayan gömülerin, en geç tarihli devşirme malzemeden yola çıkarak MS. 10-12. yy'ları, İslami ve Haçlı sikkeleri yardımıyla 13-14. yy'ları, Sardeis'te bulunan ziynet eşyaların benzerliklerinden yola çıkılarak 14-15.yy'ları da kapsayacak şekilde Osmanlı Dönemi'nin ilerleyen safhaları boyunca da devam ettiği anlaşılmaktadır. Ancak son gömü için net bir tarih vermek mümkün değildir.

⁷³ Akdeniz-Erön-Akıllı 2019, 671.

⁷⁴ Duyuran 1974, 20; Satış 1994, 151.

⁷⁵ Akdeniz-Şahin-Erön 2014, 127-129; Akdeniz Erön 2016, 83.

5. KAYNAKLAR

Antik Kaynaklar

Homeros, *İlyada*, (Çev. A. Erat-A. Kadir), İstanbul 2014.

Plinius, *Naturalis Historia*, (Çev. H. Rachman), Press, 1967.

Polybius, *The Histories*, (Çev.H. W. Paton), 1927

Strabon, *Geographika*, (Çev. S. Sinanoğlu), Ankara, 1990.

Elektronik Kaynaklar

<http://thyateira.kazısı.com/Thyateira-hakkında-tarihsel-bilgiler/>

Modern Kaynaklar

Akdeniz 2009 E. Akdeniz, “Yortan Mezarlığı Hakkında Yeni Gözlemler”, *TÜBA-AR*, 12, 2009, 49-64.

Akdeniz 2011 E. Akdeniz, *Tarihin Öncesinden İlk Demir Çağı'na Manisa*, Akhisar, 2011.

Akdeniz 2013 E. Akdeniz, “2011 Yılı Akhisar-Thyateira Kazıları”, *34. Kazı Sonuçları Toplantısı 2. Cilt*, Çorum, 2013 429-444.

Akdeniz 2014 E. Akdeniz, “2012 Yılında Thyateira Antik Kenti ve Hastane Höyüğü'nde Gerçekleştirilen Arkeolojik Çalışmalar”, *35. Kazı Sonuçları Toplantısı 2. Cilt*, Muğla, 2014 124-139.

Akdeniz-Erön 2016 E. Akdeniz, A. Erön, “2014 Yılı Akhisar-Thyateira Antik Kenti ve Hastane Höyüğü Kazısı”, *37. Kazı Sonuçları Toplantısı 2. Cilt*, Ankara, 2016 81-94.

Akdeniz-Erön 2017 E. Akdeniz, A. Erön, “2015 yılı Akhisar-Thyateira Antik Kenti ve Hastane Höyüğü Kazısı”, *38. Kazı Sonuçları Toplantısı 2. Cilt*, Ankara, 2017, 403-416.

Akdeniz-Erön-Akıllı 2019 E. Akdeniz, A. Erön, N. Akıllı “2017 Yılı Thyateira ve Hastane Höyüğü Kazıları”, *40. Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt*, Ankara, 2019, 671-682.

Akdeniz-Erön-Kaya 2018 E. Akdeniz, A. Erön, Y. S. Kaya, “2016 Yılı Akhisar-Thyateira Antik Kenti ve Hastane Höyüğü Kazısı” *39. Kazı Sonuçları Toplantısı 2.Cilt*, Bursa, 2018 1-14.

Akdeniz-Şahin-Erön 2014 E. Akdeniz, M. K. Şahin, A. Erön “2013 Yılı Akhisar-Thyateira Antik Kenti ve Hastane Höyüğü Kazısı”, *36. Kazı Sonuçları Toplantısı 2. Cilt*, 2014, Ankara, 121-138.

Akurgal 1958 E. Akurgal, “Yortankultur-Siedlung in Ovabayındır bei Balıkesir”, *Anatolia III*. 156-164.

- Allom 1838 T. Allom, *Constantinople And The Scenery of Seven Churches of Asia Minor*, London, 1838
- Bittel-Stewart-Angel 1939 K. Bittel, J. R. Stewart, J. L. Angel, “Ein Graberfeld der Yortan-Kultur bei Babaköy” *AfO* 1-31.
- Buchwald 2015 H. Buchwald, “*CHURHES EA AND E AT SARDİS*”, Harward University Press, England, 2015.
- Çoban 2016 B. A. Çoban, *Cumhuriyetin İlk Yıllarında Akhisar Kazası*, Akhisar 2016.
- Detweiler-Hanfmann-Mitten 1968 A.H. Deitweiler, G. Hanfmann, D. G. Mitten, “Excavation at Sardis-1967”, *TAD-16/2*, 77-85.
- Doyduk 2006 S. Doyduk, *Tarihi Kent Dokusuyla Akhisar*, Akhisar, 2006.
- Duyuran 1969 R. Duyuran, “Akhisar Tepe Mezarlığı’nda Yapılan Arkeolojik Araştırmalar”, *Türk Arkeoloji Dergisi XXVII-2*, Ankara 1969, 73-76.
- Duyuran 1974 R. Duyuran, “Akhisar Tepe Mezarlığında Yapılan Arkeolojik Araştırmalar II”, *Türk Arkeoloji Dergisi XX-2*, Ankara 1974, 17-27
- Eroğlu 2019 S. Eroğlu, “Tepe Mezarlığı İskeletlerinin Biyoarkeolojik Analizi”, *41. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu* (Sözlü Bildiri), Diyarbakır.
- Kamil 1982 T. Kamil, “*Yortan Cemetery in the Early Bronze Age of Western Anatolia*”, *BAR Int. Ser. no:145*, Oxford.
- Kiepert 1890 H. Kiepert, *Spezialkarte vom Westlichen Klein Asien, 1:250,000*, 1890.
- Malay 1987 H. Malay, “*Batı Anadolu’da Aristonikos Ayaklanması (İ.S. 133-139)*”, E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Tarih İnceleme Dergisi, III-1987, 13-48.
- Mitten-Yügrüm 1969 D.G. Mitten, G. Yügrüm, “Excavation at Ahlatlı Tepecik the Gygean Lake 1968”, *TAD*, 17-1, 125-131.
- Mitten-Yügrüm 1971 D. G. Mitten, G. Yügrüm, “The Gygean Lake, 1969: Eski Balıkthane, Preliminary Report”, *Harward Studies in Classical Philology*, Vol. 75, 191-195.
- Mitten-Yügrüm 1974 D. G. Mitten, G. Yügrüm “Ahlatlı Tepecik, beside the Gygean Lake”, *Arcaeology*, 27, 22-29.
- Özgüç 1948 T. Özgüç, *Ön Tarihte Anadolu’da Ölü Gömme Adetleri*, Ankara.
- Satış 1994 B. Satış, *İlkçağdan Günümüze Akhisar*, İzmir, 1994.
- Sevin 2007 V. Sevin, *Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası I*, Ankara, 2007.
- Waldbaum 1983 J. C. Waldbaum, “*Metalwork From Sardis: The Finds Through 1974*” Harward University Press Cambirdge, England 1983.

6. KATALOG

Kat No: THYMZR1

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur

Açıklamalar: THYMZR1 doğu-batı doğrultuludur. Sırt üstü yatırılmış bir çocuğa ait iskelet yer almaktadır. İskeletin kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Sağ femur sol femurun üzerinde yer almaktadır. Sol femur dizden hafif kıvrılmıştır. İskeletin bulunduğu mezar formu etrafında küçük taşlar yer almaktadır.

Kat No: THYMZR2

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR2 yeni doğmuş bir bebeğe aittir. Dağınık şekilde bulunmuş olan bu mezarda iskeletin yatış yönü ve pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Mezar formu etrafında özensiz şekilde yerleştirilmiş küçük taş parçaları mevcuttur.

Kat No: THYMZR3

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR3 doğu-batı doğrultuludur. Sırt üstü yatırılmış bir bebeğe ait iskelet yer almaktadır. Mezarın uzunluğu 60cm., genişliği 20cm.'dir. İskeletin kafatası batıya bakacak şekilde konumlandırılmıştır. Bebeğe ait iskelet parçaları tahribattan dolayı kötü ele geçmiştir.

Kat No: THYMZR4

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: 4 adet yuvarlak kolye boncuk parçası (THY2014-ENETÜT30)

Açıklamalar: THYMZR4 doğu-batı doğrultuludur. Mezarın uzunluğu 60cm., genişliği 23cm.'dir. Bebeğe ait iskelet parçaları dağınık şekilde bulunduğu için iskeletin yatış pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR5

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur

Açıklamalar: THYMZR5, erişkin bireye ait sağ ve sol radius kemiği (kol kemiği) bulunmuştur. Bu durum mezarın önceki dönemlerde dağıtılıp tahrip edildiğinin göstergesidir.

Kat No: THYMZR6

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR6, doğu-batı doğrultuludur. Erişkin bireye ait iskelet mezar içerisinde dağınık şekilde bulunmuştur. İskeletin yatış yönü ve konumu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR7

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR7'ye ait basit toprak mezar da iskelet parçaları tahrip edilmiş ve yığıntı şeklinde bulunmuştur. Mezar da yer alan iskeletin duruş pozisyonu ve yönü hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR8

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: 8 adet çakmaktaşı parçası, 2 adet çivi

Açıklamalar: THYMZR8, doğu-batı uzantılıdır. Sırt üstü yatırılmış bir bebeğe ait iskeletin kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin önceki dönemlerde tahrip edildiği için ellerin konumu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Bebeğin sol omzunda iki adet çivi yer alması tabut içerisinde gömü geleneği olduğunu gösterebilir. Bebeğin çevresinden sekiz adet çakmaktaşı parçası ele geçmiştir.

Kat No: THYMZR9

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR9'a ait iskelet parçaları dağınık şekilde bulunmuştur. Önceki dönemlerde tahrip edildiği anlaşılan bu mezarda iskelete ait sadece uzun kemiklerin ve kafatası kemiklerinin bir kısmı el geçmiştir.

Kat No: THYMZR10

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR10, THYMZR9'un hemen yanında dağınık şekilde bulunmuştur. Önceki dönemlerde tahrip edilmiş olan bu mezarda iskelete ait kemiklerin bir kısmı ele geçmiştir.

Kat No: THYMZR11

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: Çocuk (5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR11'deki çocuğa ait iskeletin tam yönü belli değildir. Dağınık bulunan iskeletin yatış yönü, el ve bacaklarının pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Basit toprak gömü de iskeletin kafatası kemik parçaları ve bir adet femur kemiği (uyluk kemiği) yer almaktadır.

Kat No: THYMZR12

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR12, doğu-batı doğrultuludur. Kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmış olan bir çocuğa ait iskelet düz şekilde yatırılmış, sağ eli dirsekten kıvrılarak karın hizasında bırakılmıştır. İskeletin sağ humerus (pazu kemiği), sağ radius ve ulna (kol kemikleri) ve parmak kemikleri mezarda yer almamaktadır

Kat No: THYMZR13

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR13 doğu-batı doğrultuludur. Çocuğa ait iskelet düz şekilde yatırılmıştır. Mezar da iskelete ait sadece sol humerus (pazu kemiği), femur (uyluk kemiği) birkaç coxa (kaburga kemiği) kemiği yer almaktadır. Mezar da yer alan iskeletin el ve kollarının pozisyonu hakkında tam olarak bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR14

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: Kadın

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur

Açıklamalar: THYMZR14, doğu-batı doğrultuludur. Erişkin kadına ait iskelet, düz yatırılmış olup kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskelet önceki dönemlerde tahrip edildiği için kafatası ve gövde kemikleri kötü şekilde korunmuştur.

Kat No: THYMZR15

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit toprak mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR15, doğu-batı doğrultuludur. Çocuğa ait iskelet, düz yatırılmış olup, kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Mezarın uzunluğu 50cm. olarak tespit edilmiştir. Çocuğa ait iskeletin elleri dirsekten kıvrılarak karın hizasında konumlandırılmıştır.

Kat No: THYMZR16

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur

Açıklamalar: THYMZR16, doğu-batı uzantılıdır. Mezarın uzunluğu 40cm. genişliği 38cm.'dir. Bebeğe ait iskelet parçaları mezar içerisinde İn-situ konumunu kaybettiği için iskeletin yatış yönü ve pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Kafatası parçaları ve gövde kemiklerinin bir kısmı bulunmamıştır. THYMZR45'nin hemen ayak ucunda yer almaktadır.

Kat No: THYMZR17

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-natı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR17, doğu-batı uzantılıdır. Doğu-batı yönlü sırt üstü yatırılmış bir çocuk bireye ait mezarda iskelete ait kafatası bulunamamıştır. THYMZR49'a ait kapak taşının üzerinde basit toprak şekilde gömülmüş olan çocuk bireyin uzun kemiklerinin İn-situ pozisyonu kaybolmuştur. Gövde kemiklerinin bir kısmı erimiş halde bulunmuştur. Mezarda 1 adet metal çiviye rastlanılmıştır.

Kat No: THYMZR18

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük E-31/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR18, doğu-batı doğrultuludur. Çocuğa ait iskelet doğu-batı doğrultusunda düz şekilde, kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin kemikleri erimiş halde bulunmuştur. El ve kol kemikleri İn-situ konumunu kaybettiği için duruş pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR19

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR19, doğu-batı doğrultuludur. Bebeğe ait iskelet doğu-batı yönünde sırt üstü yatırılmış kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin sağ eli dirsekten kıvrılarak karın hizasına bırakılmıştır. Bebeğe ait iskeletin sol uzun kemikleri mezarda yer almamaktadır.

Kat No: THYMZR20

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR20, bebeğe ait iskelet parçalarının bir kısmı dağınık, yığılı şekilde saptanmıştır. İskeletin yatış yönü ve ellerinin duruş pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunmamıştır. Mezarın üzeri bir adet tuğla levha ile kapatılmıştır. Tuğla levhanın uzunluğu 55cm. genişliği 37cm. kalınlığı 5,5cm. olarak tespit edilmiştir.

Kat No: THYMZR21

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Dağınık

İskeletin Yaşı: Bebek

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR21, THYMZR55'i çevreleyen taşın üzerinde basit toprak gömü şeklinde bulunmuştur. Yeni doğmuş bebeğe ait iskelet dağınık şekilde yer almakta olup yatış yönü hakkında bilgi sahibi olunmamıştır.

Kat No: THYMZR22

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: Basit Toprak Mezar

Gömu Tipi: İnhumasyon

İskeletin Yatış Yönü: Dağınık

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Orta

Mezar Buluntuları: 2 adet tunç yüzük

Açıklamalar: THYMZR22, THYMZR59'un kapak taşlarının üzerinde yer almaktadır. Erişkin bireye ait olan iskelet dağınık şekilde bulunmuştur. İskeletin duruş pozisyonu hakkında bilgi edinilememiştir. Mezarın tabut içinde gömüldüğü daha sonraki dönemlerde dağıtılmış olabileceği düşünülmektedir. Mezarın çevresinden 2 adet tunç yüzük bulunmuştur.

Kat No: THYMZR23

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük D-34/b plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Basit Toprak Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR23, dağınık şekilde bulunan bebek bireye aittir. İskeletin yatış yönü, kolları ve ayaklarının duruş pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. İskeletin uzun kemikleri, alt ve üst çene kemiklerinin bir kısmı bulunmuştur.

Kat No: THYMZR24

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR24, doğu-batı doğrultusunda etrafı devşirme taşlardan çevrilmiş üzeri çatı kiremiti ile kapatılmıştır. Çocuğa ait iskelet doğu-batı yönünde sırt üstü yatırılmış ve kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Mezar içerisinde kök kalıntıları ve toprağın nemli olması iskeletin kötü korunmasına neden olmuştur.

Kat No: THYMZR25

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

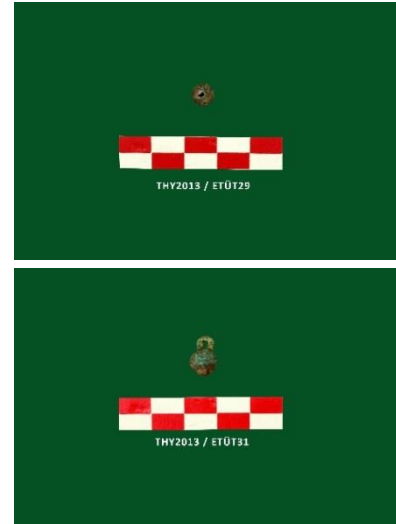
İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Orta

Mezar Buluntuları: Tunç boncuk parçaları

Açıklamalar: THYMZR25 doğu-batı doğrultusunda etrafı devşirme ve moloz taşlar ile çevrelenmiş ve üzeri iki adet kiremit ile kapatılmıştır. Üst üste iki birey gömülmüştür. Bebeğe ait olan bu iskeletlerin baş kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletlerin kolları dirsekten kıvrılarak karın hizasına bırakılmıştır. Sanduka mezarın doğu ve batı köşelerinde ikişer çivi orta kısmında iki çivi bulunması tabut içinde gömüldüğünü göstermektedir. Tabut içinde kafatasını düz tutmak için taşlar ile sıkıştırıldığı görülmektedir. Üstte yer alan iskeletin kafatası İn-situ konumunu kaybederek yuvarlanmış ve ayak kemikleri yanında ezilerek bulunmuştur. İskeletlerin uzun kemik uzunluklarını aynı olması ikiz olabileceklerini göstermektedir. Mezarda alta yer alan iskeletin ön kol kemiklerinin altında tunç boncuklar bulunmuştur.

Kat No: THYMZR26

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Kadın

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: 2 adet tunç yüzük, 2 adet altın küpe, 3 adet tunç boncuk

Açıklamalar: THYMZR3 doğu-batı doğrultusunda etrafı plastik mimari parça ve kumtaşı ile çevrelenmiş ve üzeri kumtaşı levha kapak ile kapatılmıştır. Çocuğa ait iskelet sırt üstü yatırılmış baş kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin elleri dirsekten kıvrılarak karın hizasına bırakılmıştır. Mezarda yer alan kökler ve toprağın nemli olmasından dolayı iskelet iyi korunamamıştır. Kafatası basınçtan dolayı taş düşmüş ve darbe almıştır. İskeletin yanında iki adet tunç yüzük, iki adet altın küpe ve kolyeye ait olduğu düşünülen tunç boncuk bulunmuştur.

Kat No: THYMZR27

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR27, doğu-batı uzantılı etrafı taşlarla örülmüş üzeri çatı kiremit ile kapatılmıştır. Mezarın bir kısmı kesitte kaldığı ve kemiklerin erimiş şekilde bulunduğu için iskeletin yatış pozisyonu, elleri ve kollarının duruş pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR28

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin (18-30 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Orta

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR28 doğu-batı doğrultusunda etrafı olasılıkla mimari taşlarlar çevrelenmiş ve üzeri iki adet dazit taşından örtülmüş levha kapak ile kapatılmıştır. Genç erişkin olduğu düşünülen iskelet sırt üstü yatırılmış baş kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin elleri dirsekten kıvrılarak karın hizasına bırakılmıştır. Mezarda yer alan yoğun bitki kalıntıları ve toprağın nemli olmasından dolayı iskelet kötü korunmuştur.

Kat No: THYMZR29

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR5 doğu-batı doğrultusunda mimari taşlarla çevreli ve üzeri tuğla ve kumtaşı ile kumtaşı ile kapatılmıştır. Erişkin bireye ait olan iskelet sırt üstü yatırılmış ve iskeletin kafatası kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin kolları dirsekten kıvrılarak karın hizasına bırakılmıştır. Kafatası pelvis üzerinde yer almaktadır.

Kat No: THYMZR30

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Halka şeklinde nesne, tunç boncuk

Açıklamalar: THYMZR30 doğu-batı doğrultusunda etrafı çeşitli taşlarla çevrelenmiş ve üzeri kumtaşı levha ile kapatılmıştır. Çocuk bireye ait olan iskelet sırt üstü yatırılmıştır. Mezarda nemden dolayı iskelet in-situ konumunu kaybetmiştir iskeletin gövde kemikleri ve kol kemikleri dağınık şekilde bulunmuştur. Kafatası toprağın sebep olduğu basınçtan dolayı darbe almıştır. İskeletin yanında bir adet boncuk ve halka şeklinde nesne bulunmuştur.

THY2014/ENE/İÜ122

THY2014/EVETÜ31

Kat No: THYMZR31

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömmü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-Batı

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin (15-30 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR31, THYMZR30'un hemen altında yer almaktadır. Genç Erişkine ait olduğu düşünülen iskelet sırt üstü yatırılmış ve baş kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Mezarın bir kısmı kesitte kaldığı için iskeletin ellerinin konumu ve cinsiyeti hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR32

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR32 doğu-batı doğrultusunda çevresi mimari taşlarla çevrelenmiştir. İskelet sırt üstü yatırılmış şekilde baş kısmı batıya bakacak şekilde konumlandırılmıştır. Mezarın bir kısmı kesite kaldığı için yaşı ve cinsiyeti hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR33

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: Erkek

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR33 doğu-batı doğrultusunda etrafı mimari taşlar ve üzeri dazit levha ve tuğla ile kapatılmıştır. Erişkin olduğu düşünülen iskelet mezarda üst üste yığılı bir şekilde bulunmuştur.

Kat No: THYMZR34

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin (15-30 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR34 doğu-batı doğrultusunda etrafı dazit ve mimari taşlar ile çevrili üzeri dazit levha ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 2m. ortalama genişliği 40-30cm. ve derinliği 34cm.'dir. Genç erişkin olduğu düşünülen iskelet sırt üstü yatırılmıştır. Mezarın bir kısmı kesitte kaldığından dolayı iskeletin sadece ayak kemikleri alınmıştır.

Kat No: THYMZR35

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Erkek

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR35 doğu-batı doğrultusunda etrafı çeşitli taşlar ile çevrili ve üzeri levha şeklinde iki adet kumtaşı ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 1,66cm. genişlik 40cm ve derinliği 23 cm. dir. Mezar kapaklarının uzunluğu 79-82cm. genişliği 42-59 cm'dir. Erişkin erkeğe ait olan iskelet sırt üstü yatırılmış kafatası kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin elleri dirsekten kıvrılarak göğüs hizasında konumlandırılmıştır. İskeletin sol ayağı sağ ayağına bitişik şekilde bulunmuştur. İskeletin göğüs kısmında kil toprağa rastlanılmıştır.

Kat No: THYMZR36

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Erkek

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR36 doğu-batı doğrultusunda etrafı mimari taşlar ile çevirili ve üzeri levha şeklinde dazit ve çeşitli taşlar ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 176cm. genişliği 50cm. derinliği 25cm'dir. Erişkin erkeğe ait olan iskelet sırt üstü yatırılmış kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin kafatası düz şekilde durması için iki taş ile desteklendiği görülmektedir. İskeletin elleri dirsekten kıvrılarak karın hizasında konumlandırılmıştır.

Kat No: THYMZR37

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Dağınık

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin (18-30 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR37 doğu-batı doğrultusunda etrafı çeşitli taşlar ile çevrelenmiş ve üzeri levha şeklinde dazit blok ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 100cm. genişliği 42cm. derinliği 19cm.'dir. Genç erişkine ait olduğu düşünülen iskelet üst üste yığılı şekilde bulunmuş ikincil bir gömü yapılmıştır. Mezarda iskeletin, uzun kemiklerinin ve gövde kemiklerinin bir kısmı bulunmuştur.

Kat No: THYMZR38

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR38 doğu-batı doğrultusunda etrafı basit taşlarla örülmüş ve üzerinde desteklemek amaçlı birer sıra duvara ve üzeri çatı kiremit ile kapatılmıştır. Düz şekilde yatırılan iskelet kesitte kaldığından dolayı sadece ayak kemikleri

Kat No: THYMZR39

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR39 doğu-batı doğrultusunda etrafı basit taşlar ile örülmüş üzeri kumtaşı tuğla ve çeşitli taşlar ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 1,97cm. genişliği 51 cm. ve derinliği 42cm.'dir. Düz şekilde yatırılmış iskelet toprağın nemli olması ve mezarda yer alan köklerden dolayı iskelet çürümüş ve tahrip olduğundan dolayı cinsiyeti ve yaşı hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR40

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük E-33/b-d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (2,5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Halka biçiminde tunç kolye boncukları

Açıklamalar: THYMZR40 doğu-batı doğrultusunda etrafı basit taşlarla örülmüş üzeri iki adet levha şeklinde dazit ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 1,42cm. genişliği 72cm. ve derinliği 24cm.'dir. Düz şekilde yatırılmış çocuğa ait olduğu düşünülen iskelet toprağın nemli olmasından dolayı kötü korunmuştur. İskeletin çene kısmının altından halka biçimli tunç kolye parçaları bulunmuştur.

THY2015/EVETÜT100

Kat No: THYMZR41

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük E-33/b-d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR41 doğu-batı doğrultusunda etrafı basit taşlarla örtülmüş üzeri kumtaşı ile kapatılmıştır. Mezarın geçmiş dönemlerde tahrip edilmiş olduğu anlaşılmış olup iskelete ait sadece birkaç kaburga kemiği bulunmuştur.

Kat No: THYMZR42

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Orta

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR42 doğu-batı doğrultusunda etrafı basit taşlar ve mimari blok taşlar ile çevrelenmiş üzeri 4 adet levha şeklinde dazit ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 2m. genişliği 45 cm. derinliği 25 cm.'dir. Düz şekilde yatırılmış olan erişkin bireye ait olduğu düşünülen iskeletin kolları dirsekten kıvrılarak karın hizasında konumlandırılmıştır. İskeletin mezar içerisinde sol humerus kemiği ve kafatası bulunamamıştır.

Kat No: THYMZR43

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin (18-30 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: 4 adet tunç kolye boncuğu parçası

Açıklamalar: THYMZR43 doğu-batı doğrultusunda çevresi basit taşlar ve mimari taşlar ile örülmüş üzeri levha şeklinde dazit ile kapatılmıştır. Mezarı çevreleyen taşlardan biri üzerinde yüzü tahrip edilmiş şekilde su tanrısı olduğu düşünülen kabartmalı mimari blok kullanılmıştır. Mezarın içerisinde yer alan iskelet toprağın nemli olmasından dolayı çürümüş şekilde bulunduğu için iskeletin cinsiyeti ve yaşı hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

THY2016/EVETÇ126

Kat No: THYMZR44

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR44 doğu-batı doğrultusunda THYMZR43'ün hemen altında yer almaktadır. Mezarın çevresi basit taşlar ile çevrelenmiş üzeri levha şeklinde dazit ve küçük tuğlalar ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 1,70cm. genişliği 40cm. derinliği 35cm'dir. Düz şekilde yatırılmış olan iskeletin sağ eli dirsekten kıvrılarak karın hizasında konumlandırılmıştır. Toprağın nemli ve sert olmasından dolayı iskeletin kafatası ve gövde kemikleri tahrip olmuştur.

Kat No: THYMZR45

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Erkek

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: Tunç yüzük

Açıklamalar: THYMZR21 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile çevrelenmiş üzeri levha benzeri dazit ve kenet izi bulunan mimari parça ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 1,80cm. genişliği 4cm. derinliği 30cm.'dir. Erişkin erkeğe ait olan iskelet düz şekilde yatırılmış kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin sağ eli dirsekten kıvrılarak karına sol eli dirsekten kıvrılarak göğüs hizasında konumlandırılmıştır. İskeletin sağ parmağına ait kaburga kemikleri üzerinde korozyona uğramış tunç yüzük bulunmuştur. Yüzüğün kaş kısmındaki çizgisel bezemeler tanımlanamamıştır.

Kat No: THYMZR46

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-31/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR22 doğu-batı doğrultusunda çevresi çeşitli taşlar ile örülmüştür. Mezarın üst kapak taşları ve çevreleyen taşların bir kısmının olmaması önceki dönemlerde tahribatın olduğunu göstergesidir. Mezarda iskelete ait kemiklerin bir kısmı eksiktir.

Kat No: THYMZR47

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Yığılı şekilde

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: İki adet tunç boncuk parçası

Açıklamalar: THYMZR47 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlarla oluşturulmuştur. Mezarın doğu kısmında kemikler toplanarak ikincil bir gömü oluşturulmuştur. Kemiklerin çevresi devşirme taşlarla kapatılmıştır. Genç erişkin olduğu düşünülen iskelet yığıntı şeklinde olduğu için gömü biçimi hakkında bilgiye ulaşamamıştır. Yığıntı kemiklerin içinden tunçtan yapılmış iki adet boncuk parçası bulunmuştur. Mezarın altında başka bir taş sanduka mezar yer almakta olup, yığıntı kemiklerden oluşan mezarın tabanını oluşturmaktadır.

Kat No: THYMZR48

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Kadın

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: iki adet tunç boncuk parçası 47 adet çakmaktaşı parçası

Açıklamalar: THYMZR48 doğu-batı doğrultusunda çevresi düzgün mimari devşirme taşlar ile çevrelenmiş üzeri şişt benzeri levhalarla kapatılmıştır. Erişkin kadın bireye ait iskelet sırt üstü yatırılmış kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin başı ve gövdesi THYMZR49'un kapak taşının üzerine gelecek şekilde yerleştirilmiştir. İskeletin sağ kolu karın kısmına sol kolu ise leğen kemiğine bırakılmıştır. Mezarda 2 adet tunç boncuk, kafatası çevresinde 47 adet çakmaktaşı parçası bulunmuştur.

THV2017/ENV11

THV2017/ENV12

Kat No: THYMZR49

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: Erkek (?)

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: 1 adet tunç boncuk parçası

Açıklamalar: THYMZR49 doğu-batı doğrultusunda düz blok taşlar ile çevrelenmiş ve üzeri kireçtaşından levha ile kapatılmıştır. Mezarın batı kısmında yer alan kapak taşı kırılması sonucu çökme meydana gelmiştir. Erişkin erkek olduğu düşünülen iskelet sırt üstü yatırılmış olup kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin sağ kolu karında sol kolu leğen kemiğinde yer almaktadır. Sanduka mezarın kırılan taşının üzerinde THYMZR17 adlı bebeğe ait mezar basit gömü şeklinde konulmuştur. Mezarda 1 adet tunç boncuk bulunmuştur.

Kat No: THYMZR50

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR50 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile yapılmış üzeri 3 adet dazit levha ile kapatılmıştır. Çocuk bireye ait olan iskelet doğu-batı yönünde sırt üstü yatırılmış olup kafatası batıya gelecek şekilde düz konumlandırılmıştır. Çocuğa ait iskeletin kemiklerinin bazı kısımlarında çürümeden dolayı kemiklerde erime söz konusudur. THYMZR50, ikincil gömü olarak bulunan THYMZR47'nin altında yer almaktadır.

Kat No: THYMZR51a-b

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: 51-a (Erişkin 30+) 51-b (Bebek 0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Erkek

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR51a-b doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile oluşturulmuş sanduka mezarın üzeri levha benzeri taşlarla örtülmemiş, onun yerine küçük moloz taşlar ile kapatılmıştır. Erişkin erkeğe ait iskelet doğu-batı yönünde sırt üstü yatırılmış kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin sağ ve sol kolu dirsekten kıvrılarak karın üzerine bırakılmıştır. İskeletin karın kısmında yakma işlemine ilişkin izler bulunmuştur. Özellikle sternum ve el tarak kemikleri ve kaburgalarının uç kısmında yakmaya bağlı siyahlıklar tespit edilmiştir. İskeletin doğu kısmında tibia kemiklerinin üzerinde çocuk bireye ait iskelet parçaları bulunmuştur. Etrafı küçük taşlarla çevrilerek ikincil bir gömü oluşturulmuştur.

Kat No: THYMZR52

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük E-31/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-Batı

İskeletin Yaşı: Çocuk (5-12 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR52 doğu-batı doğrultusunda yer almaktadır. Çocuğa ait iskeletin sadece kafatası kısmında taşların olması önceki dönemlerde tahrip edildiğinin göstergesidir. Çocuğa ait iskelet doğu-batı doğrultusunda sırt üstü yatırılmış kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Mezarda herhangi bir buluntuya rastlanılmamıştır.

Kat No: THYMZR53

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

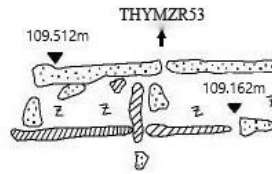
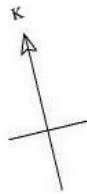
İskeletin Yatış Yönü: Dağınık

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR53 doğu-batı doğrultusunda çevresi mimari taş ve levha benzeri tuğla ile çevrelenerek yapılmıştır. Bebeğe ait iskeletlerin dağınık şekilde bulunduğu yönü hakkında bilgi sahibi olunamamaktadır.

■ Tuğla, Kiremit
■ Taş
■ Mezar taban dolgusu

Kat No: THYMZR54

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

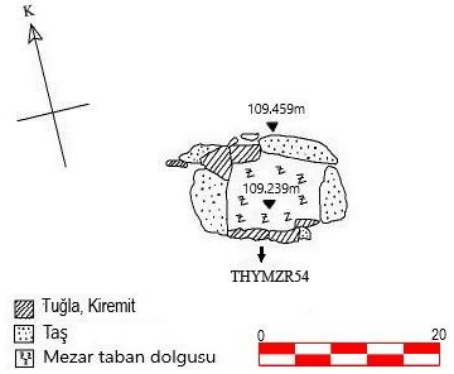
İskeletin Yatış Yönü: Dağınık

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR54 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile çevrelenmiş üzeri levha benzeri tuğla ile kapatılmıştır. Bebeğe ait iskeletler İn-Situ konumunu kaybettiği için yatış yönü saptanamamıştır.

Kat No: THYMZR55

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömmü Tipi: Sanduka Mezar

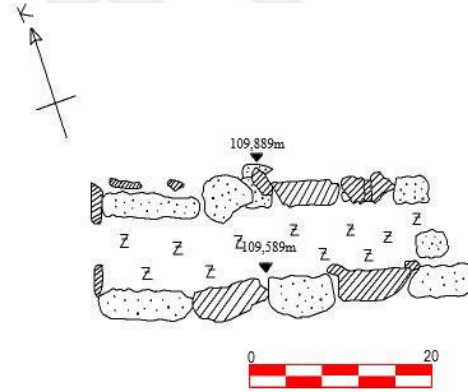
İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: 7 adet tunç boncuk parçası

Açıklamalar: THYMZR55 doğu-batı doğrultusunda devşirme taşlar ile çevrelenmiş üzeri dazit levha bloklar ile kapatılmıştır. Mezarın uzunluğu 180 cm. derinliği 30cm. olarak ölçülmüştür. Erişkin bireye ait iskelet düz şekilde doğu-batı doğrultusunda kafatası kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. Kötü korunmuş iskeletin sağ eli dirsekten kıvrılarak karın kısmına bırakılmıştır. İskeletin sağ elinin olduğu çevreden 7 adet bilekliğe ait olduğu düşünülen tunç boncuk parçası bulunmuştur.

■ Tuğla, Kiremit F-32/d
■ Taş 1/20
■ Mezar taban dolqusu THYMZR55

THY2018/EVETÜT44

Kat No: THYMZR56

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

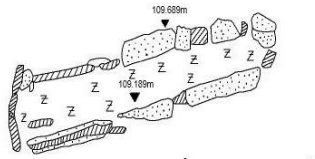
İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR56 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile örülmüş, üzeri dazit levha ve tuğla ile kapatılmıştır. Erişkin bireye ait olduğu düşünülen iskelet doğu-batı doğrultusunda düz şekilde yatırılmış olup, kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin elleri dirsekten kıvrılarak göğüs hizasında konumlandırılmıştır. İskelet çürümüş olduğu için cinsiyeti hakkında bilgi sahibi olunamamıştır

■ Tuğla, Kiremit
■ Taş
■ Mezar taban dolgusu

F-32/d
1/20
THYMZR56

Kat No: THYMZR57

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: 11 adet tunç kolye boncuk parçası 1 adet tunç küpe

Açıklamalar: THYMZR33 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile örülmüş, üzeri dazit ve şist levhalar bloklar ile kapatılmıştır. Doğu-batı yönünde baş kısmı batıya gelecek şekilde konumlandırılmış olan iskelet, çürümeden kaynaklı olarak iskeletin cinsiyeti ve yaşı hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Kaburga kemiklerinin bulunduğu kısımda 11 adet tunç kolye ucu, 1 adet tunç küpe (?) 1 adet metal çivi bulunmuştur.

THY2018/EVETÜT45

Kat No: THYMZR58

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömmü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

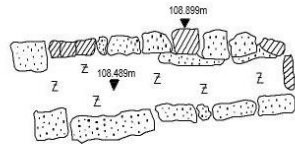
İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: Kadın

Korunma Durumu: İyi

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR58 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile örülmüş, üzeri dazit levha bloklar ile kapatılmıştır. Erişkin kadına ait iskelet, doğu-batı yönünde kafatası batıya gelecek şekilde sırt üstü konumlandırılmıştır. İskeletin sağ ve sol kolu dirsekten kıvrılarak göğüs üzerine bırakılmıştır.

■ Tuğla, Kiremit
■ Taş
■ Mezar taban dolgusu

0 20
F-32/d
1/20
THYMZR58

Kat No: THYMZR59

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

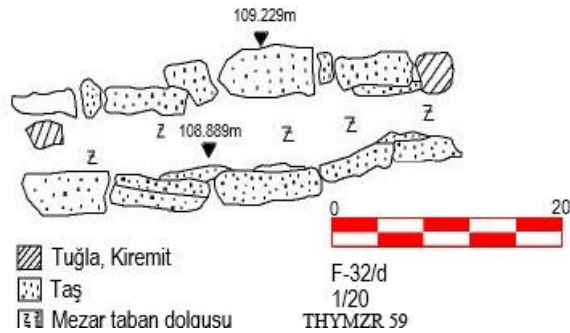
İskeletin Yaşı: Erişkin (30+)

İskeletin Cinsiyeti: -

Korunma Durumu: Kötü

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR59 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile örülmüş üzeri dazit levha bloklar ile kapatılmıştır. Erişkin bireye ait olan iskeletin toprağın nemli olmasından dolayı kafatası ve gövde kemiklerinin erimiştir. İskeletin sadece femur ve tibia fibula kemikleri mezar içerisinde yer almaktadır.

Kat No: THYMZR60

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük D-33/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömu Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR60 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile örülmüş üzeri dazit levha bloklar ile kapatılmıştır. Kökler ve toprağın neminden dolayı kemikleri ufalanan iskelet, doğu-batı doğrultusunda kafatası batıya gelecek şekilde düz şekilde konumlandırılmıştır.

Kat No: THYMZR61

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük Ç-33/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömmü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Genç Erişkin

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR61 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile üzeri levha benzeri dazit ve mimari bloklar ile kapatılmıştır. İskelet doğu-batı yönünde sırt üstü yatırılmış, kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin sağ ve sol kolu dirsekten kıvrılarak göğüs üzerine bırakılmıştır. Mezar nemli olması ve köklerden dolayı kötü korunmuş olan iskeletin yaşı ve cinsiyeti hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR62

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük D-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Sanduka Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Erişkin (30+ yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR62 doğu-batı doğrultusunda çevresi devşirme taşlar ile çevrelenmiş üzeri levha benzeri dazit bloklar ile kapatılmıştır. Erişkin bireye ait iskelet doğu-batı yönünde sırt üstü yatırılmış, kafatası batı gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İskeletin ayak kısmında yer alan mezarın toprağında yakma işlemi yapılmıştır. Yakma işlemi kemikler üzerinde herhangi bir iz tespit edilmemiştir.

Kat No: THYMZR63

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Çatı Kiremitli Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: -

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR63, doğu-batı uzantılıdır. Mezarın çevresi ve üstü çatı kiremit ile kapatılmıştır. Mezarın bulunduğu yerde duvarın yapımı sırasında tahrip edildiği anlaşılmıştır. Tahrip edilmiş olan bu mezarın toprağı boşaltılmış ve sadece iskelete ait femur kemiğine rastlanılmıştır. İskeletin yatış yönü, kol ve bacaklarının pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.

Kat No: THYMZR64

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-33/a plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Çatı Kiremitli Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR64 doğu-batı uzantılıdır. Mezar çatı kiremit ile çevrenmiş ve üzeri yine çatı kiremit ile kapatılmıştır. Yeni doğmuş bebeğe ait iskelet doğu-batı uzantılı sırt üstü yatırılmış olup kafatası batıya gelecek şekilde konumlandırılmıştır. İn-situ konumunu kaybetmiş iskeletin kollarının pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. İskeletin batı kısmında iki adet çatı kiremit bitişik olarak bırakılmıştır.

Kat No: THYMZR65

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/c plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Çatı Kiremitli Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR65, doğu-batı uzantılıdır. Mezar İki adet levha benzeri çatı kiremit kapatılması ile oluşturulmuştur. Yeni doğmuş bebeğe ait iskelet parçaları dağınık şekilde bulunduğu için yatış yönü ve el ayak pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Kafatası parçalarının bulunduğu yöne bakılacak olursa kafatası batı bakacak şekilde yatırıldığı düşünülmektedir.

Kat No: THYMZR66

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Çatı Kiremitli Mezar

İskeletin Yatış Yönü: -

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR66, doğu-batı uzantılıdır. Mezar İki adet levha benzeri çatı kiremit kapatılması ile oluşturulmuştur. Yeni doğmuş bebeğe ait iskelet parçaları dağınık şekilde bulunduğu için yatış yönü ve el ayak pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Kafatası parçalarının bulunduğu yöne bakılacak olursa kafatası batı bakacak şekilde yatırıldığı düşünülmektedir.

Kat No: THYMZR67

Bulunduğu yer ve Plankare: Hastane Höyük F-32/d plankaresi

Mezar Tipi: İnhumasyon

Gömü Tipi: Çatı Kiremitli Mezar

İskeletin Yatış Yönü: Doğu-batı

İskeletin Yaşı: Bebek (0-2,5 yaş)

İskeletin Cinsiyeti: -

Mezar Buluntuları: Mezar buluntusu yoktur.

Açıklamalar: THYMZR67, doğu-batı uzantılıdır. Mezar İki adet levha benzeri çatı kiremit kapatılması ile oluşturulmuştur. Yeni doğmuş bebeğe ait iskelet parçaları dağınık şekilde bulunduğu için yatış yönü ve el ayak pozisyonu hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. Kafatası parçalarının durumundan kafatasının batıya bakacak şekilde yatırıldığı düşünülmektedir.

7. LEVHALAR

Levha I

Resim 1. Thyateira Antik Kenti'nin Konumu (Google Maps Görüntüsü).

Resim 2. Tepe Mezarlığı Hava Fotoğrafı (Thyateira Kazısı Arşivi)

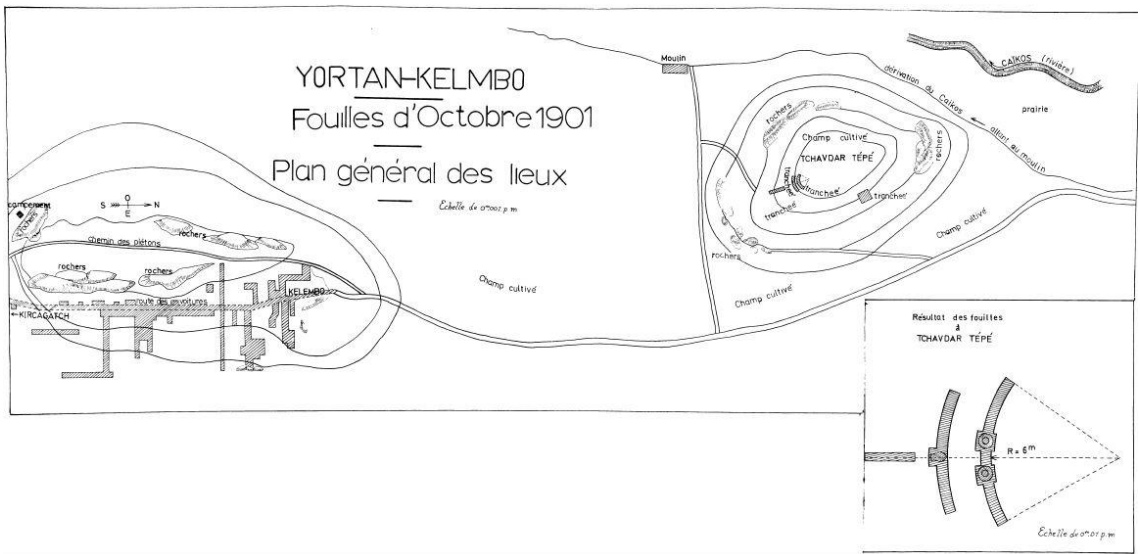
Resim 3. Hastane Höyük Hava Fotoğrafi (Thyateira Kazısı Arşivi)

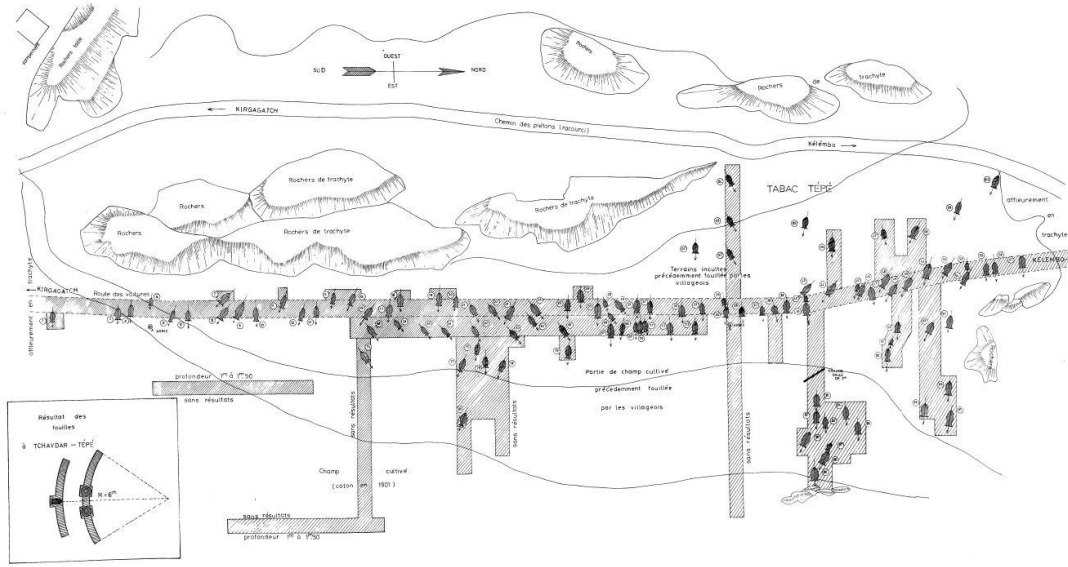
Resim 4. Hastane Höyük Tapınak Yapısının Güneyinde Yer Alan Mezarların Genel Görünümü (Thyateira Kazısı Arşivi)

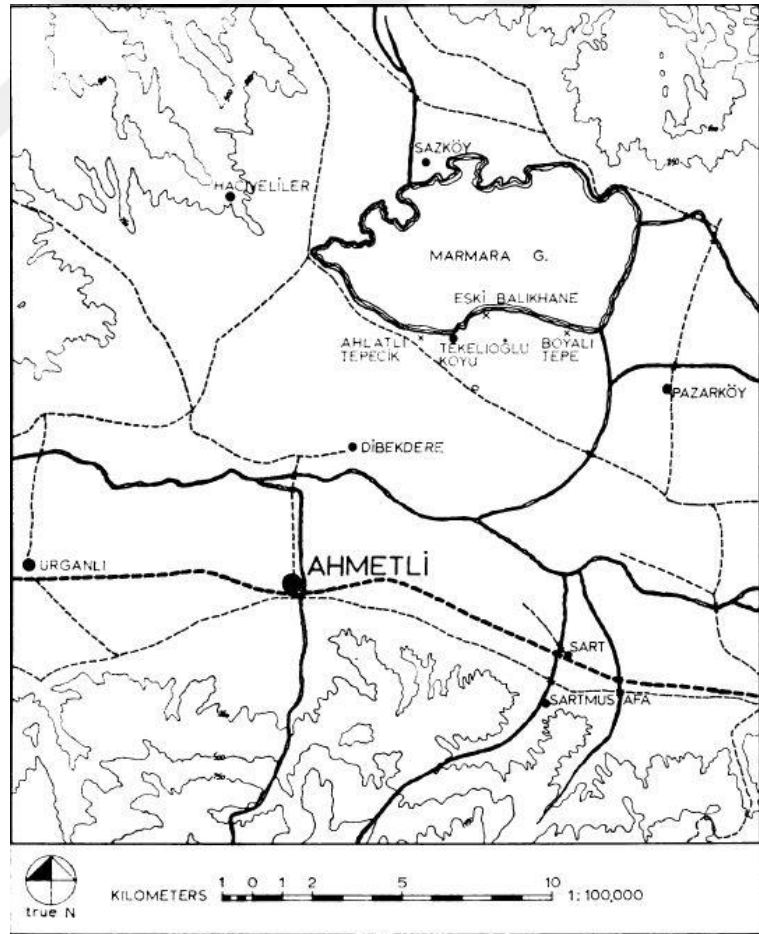
Resim 5. Hastane Höyük Tapınak Yapısının Kuzeyinde Yer Alan Mezarların Genel Görünümü (Thyatira Kazısı Arşivi)

Resim 6. Yortan, Taban Tepe ve Değirmen Tepe Planı (Kamil 1982, Plan I)

Resim 7. Yortan Mezarlığı'nda Saptanan Mezarların Konumu (Kamil 1982)

Resim 8. Eski Balikhane, Ahlatlı Tepecik Konumu (Mitten-Yügrüm 1971, Fig 1.)

Resim 9. Eski Balikhane'de Saptanan Pithos Mezar (Mitten-Yügrüm 1971, Fig 3.

Resim 10. Eski Balikhane Pithos Mezardan Çıkarılan Mezar Hediyeleri (Mitten-Yügrüm 1971, Fig. 4.)

Resim 11. Dağdeviren Hüyüğü Genel Görünümü (Thyateira Kazısı Arşivinden.)

Resim 12. Dağdeviren Hüyüğü Kazısı Alanı (Fotoğraf, Manisa Müzesi'nden Alınmıştır)

Resim 13. Akhisar Ticaret Odası Kazısı Alanı

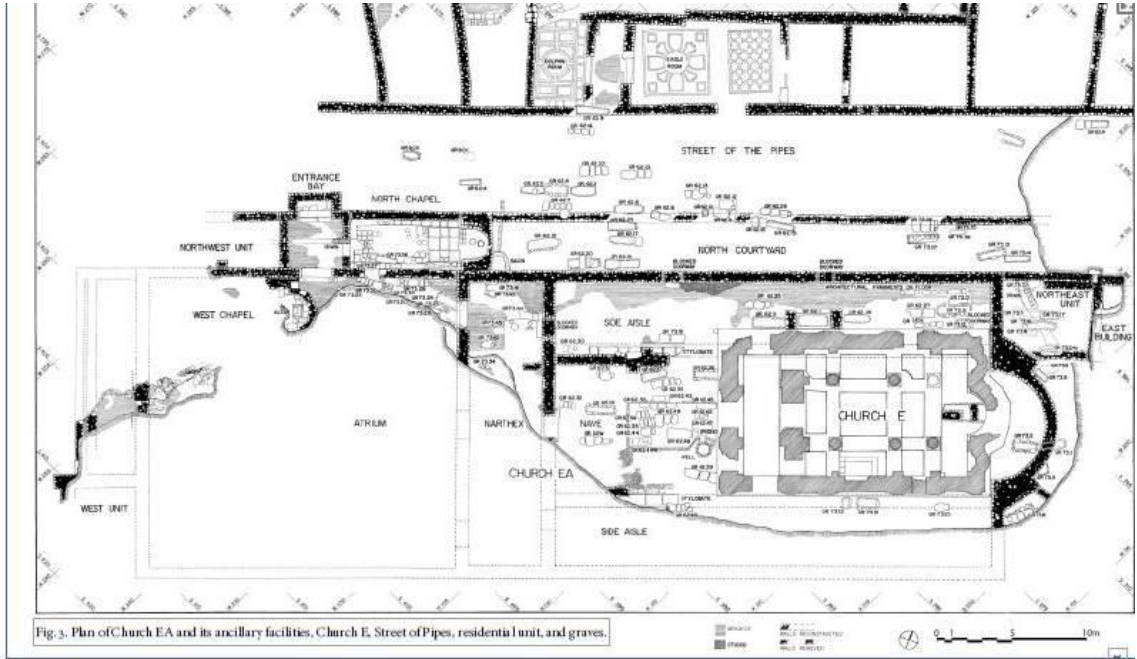
Resim 14. Akhisar Tepe Mezarlığı'nda Tespit Edilen Mezarların Genel Görünümü (Thyateira Kazısı Arşivinden).

Resim 15. Musaca Mahallesi Gördük Barajı Sahasında Gerçekleştirilen Kurtarma Kazısı Alanı (Fotoğraf Manisa Müzesi'nden Alınmıştır).

Resim 16. Musaca Mahallesi Gördük Barajı Yapımı Sırasında Açığa ıkarılan Sanduka ve Pithos Mezar rnekleri (Fotoğraf Manisa Müzesi'nden Alınmıştır)

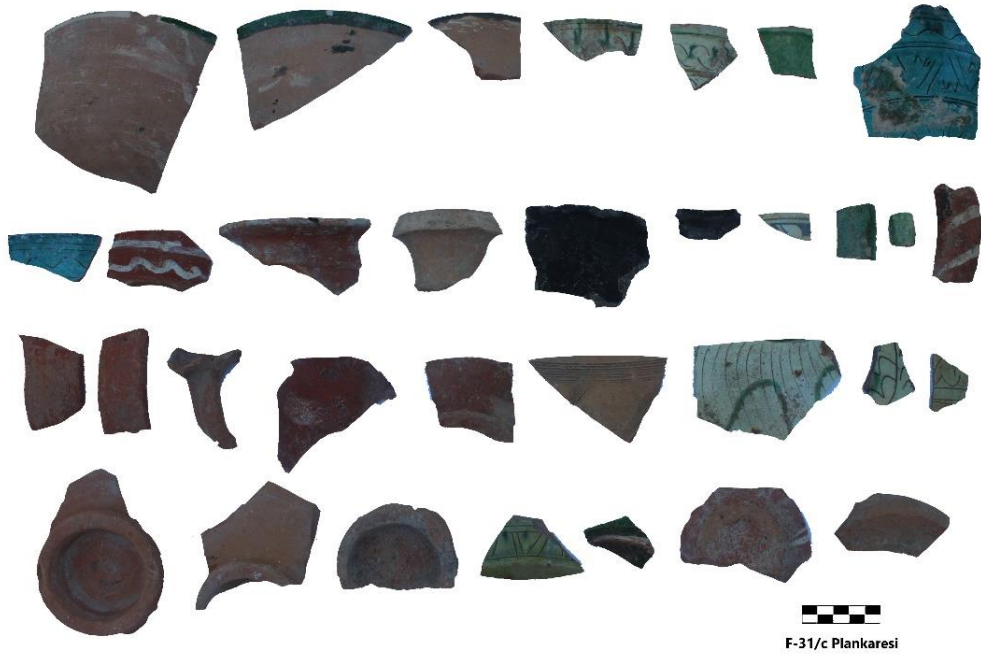
Resim 17. Sardeis EA Kilisesi Çevresi Mezarlarının Planı (Buchwald 2015 176).

Resim 18. Sardeis Ea Klisesi Çevresinde Yer Alan Gr 73.18 ve Gr73.34 Numaralı Mezar (Buchwald 2015 178).

Resim 19. Sardeis'te Mezarda Yer Alan Tunç Boncuk rnekleri (Waldbaum 1938,Plate 46).

Resim 20. Hastane Hyg'nde Yer Alan Mezarların Bulunduğu Seviyelerden Açığa ıkarılan Osmanlı-Bizans Seramik rnekleri (Thyateira Kazısı Arşivi).

Resim 21. Hastane Höyüğü'nde Yer Alan Mezarların Bulunduğu Seviyelerden Açığa Çıkarılan Roma Dönemi Seramik Örnekleri (Thyateira Kazısı Arşivi).

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Muhsin Coşkun
Doğum Yeri ve Tarihi : Germencik, 14.05.1992

Eğitim Durumu

Lisans Eğitimi : Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Antropoloji Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Eğitimi : Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Arkeoloji Yüksek Lisans
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl :
2013 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2014 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2015 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2016 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2017 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2018 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2019 yılı Thyateira Antik Kenti kazısı
2017-2018 Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Bahar yarıyılı Öğretim Elemanı
2018-2019 Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Bahar yarıyılı Öğretim Elemanı

İletişim

e-posta Adresi : muhsin_coskun09@hotmail.com
Tarih : 19/12/2019